

Gorenjski Glas

PETEK, 18. SEPTEMBRA 2020

LETO LXXIII, ŠT. 75, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Gospodarski oskar tudi Alešu Dolencu

Med osmimi prejemniki nagrade Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske dosežke je tudi Aleš Dolenc, direktor M Sore iz Žirov.

SIMON ŠUBIC

Studenec pri Krtini – »En človek težko doseže velike spremembe, za to je potreben pravi tim. Jaz sem imel in še vedno imam srečo, da ga imam,« je po prejemu nagrade za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke dejal Aleš Dolenc, direktor žirovske družbe M Sora, trgovina in proizvodnja. »Zahvala gre tudi vsem 250 sodelavcem, brez njih te nagrade ne bi dobil,« je dodal. Na 52. podelitvi nagrad Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) v Poletnem gledališču Studenec so v torek

zvečer t. i. gospodarskega oskarja za večletno uspešno vodenje podjetja prejeli še direktorica AMZS Lucija Živec Sajevec, predsednik uprave Elektro Ljubljana Andrej Ribič, izvršni direktor podjetja TTK s Srpence Uroš Lozar, direktor prevalskega podjetja TRP – rezalna orodja Sebastijan Završnik, direktor ljubljanskega podjetja MESI, razvoj medicinskih naprav Jakob Šušteršič ter direktorja Elrada International iz Gornje Radgone Iztok Lipnik in Branko Šeruga.

M Sora, ki jo Aleš Dolenc vodi od leta 2004, izhaja iz

Kmetijsko nabavno prodajne zadruga Žiri, ustanovljene leta 1948. Zadruga še vedno obstaja, ukvarja se z odkupom kmetijskih izdelkov in je tudi 20-odstotni lastnik delniške družbe M Sora, ki so jo ustanovili leta 2006 zaradi zagotovitve dolgoročne varnosti zadržnikov in zaposlenih, ki ostajajo 80-odstotni lastniki družbe. Družba se danes ukvarja s proizvodnjo in prodajo oken, trgovino in zastopstvom materialov za proizvodnjo oken, vrat in avtomatskih odpiralnih tehnik (enota Norica) ter s trgovsko dejavnostjo.

► 9. stran

»Imel sem in še vedno imam srečo, da imam dober tim,« pravi prejemnik nagrade GZS za izjemne gospodarske dosežke Aleš Dolenc, direktor M Sore. / Foto: Gorazd Kavčič

Vlada bo zaostri ukrepe

V Sloveniji je že več kot tisoč aktivnih primerov okužbe z novim koronavirusom. V torek so potrdili 123 novih okužb, v sredo pa 104, od tega največ v Ljubljani (29) in Kranju (10). Zdravnik, ki je zbolel za covidom-19 in bil življenjsko ogrožen, ne razume nejevernežev, ki menijo, da je ta virus izmišljotina. Vlada bo že konec tega tedna sprejela nekaj dodatnih ukrepov.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Vladni govorec Jelko Kacin je po včerajšnji redni seji vlade sporočil, da bo vlada sprejela več ukrepov za zajezitev širjenja novega koronavirusa. Že ta konec tedna začnejo veljati spremembe glede nošenja mask v zaprtih javnih prostorih. Masko bo obvezna za učence od sedmega razreda dalje, dijake, študente, vzgojitelje, učitelje ... Nošenje mask bo obvezno tudi v odprtih javnih prostorih, kjer se zbira veliko ljudi, kot so tržnice, mestna jedra.

Za prihodnji teden napovedujejo spremembo obratovanja gostinskih lokalov, predvidoma med 6. in 22. uro. Državljanom priporočajo omejitve vseh nenujnih stikov in racionalnejši obisk trgovin in drugih javnih prostorov, tudi v zvezi s tem se pripravljajo dodatni ukrepi. Prav tako razmišljajo o zaostritvi ukrepov na področju javnega potniškega prometa, kjer naj bi z neko prednostno listo v določenih časovnicah, kot je dejal Kacin, zaščitili najranljivejše skupine ljudi. Razmišljajo tudi o dodatnem

omejevanju števila obiskovalcev na prireditvah.

Vlada vodstvom gospodarskih družb priporoča delo od doma, če je to mogoče, oz. sistem 'kolobarjenja', da se zaposleni izmenjujejo na delovnem mestu in doma. V podjetjih bo obvezno merjenje telesne temperature zaposlenih in obiskovalcev ob vstopu v delovne prostore. Če bodo imeli povišano temperaturo, bodo morali na bolniški dopust, pripravlja se zakonska podlaga za kratkotrajno bolniško odsotnost tudi brez obiska zdravnika.

► 2. stran

Priloga:
**jeseniške
novice**

V Kranju vse več tujcev

► 2. stran

NOVO!
Prvi in največji
Miele
razstavni
prostor na
Gorenjskem.

Celovita
ponudba
aparatur
Miele.

www.etis.si

Vabljeni v prenovljeni salon ETIS!

Ljubljanska c. 30
Kranj

ETIS 30 LET

AKTUALNO

Domov z več kot dveurno zamudo

Starši nekaterih dijakov, ki uporabljajo javni prevoz za pot v šolo in domov, so nas opozorili na težave, do katerih prihaja zaradi tega, ker morajo prevozniki upoštevati stroga priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

3

GORENJSKA

Minister Vizjak odšteva mesece

Danes mineva trinajst let od najhujših poplav v Železnikih, ki pa še vedno niso popolnoma varni. Po napovedih okoljskega ministra Andreja Vizjaka naj bi gradnjo začeli na začetku prihodnjega leta.

7

CG+

Takšnih pletenin ne delajo več ...

Desetletja po propadu Almire, nekdanj paradnega konja slovenske in jugoslovanske tekstilne industrije, je ta cenjena blagovna znamka še vedno zasidrana v spominu generacij, ki so se oblačile v pletenine z oznako Almira.

11

CG+

Šest tisoč reševalnih prevozov na mesec

Gorenjski podjetnik Roman Meško je direktor in solastnik ljubljanskega podjetja Pacient, vodilnega zasebnega izvajalca reševalnih prevozov pri nas. Osnovna dejavnost podjetja Pacient je reševalna služba.

15

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo večinoma sončno.

7/22 °C

► jutri: večinoma sončno

9 770352 666025

Vlada bo zaostri ukrepe

◀ 1. stran

V torek kar 123 okužb

V ponedeljek so v Sloveniji potrdili 82 okužb, od tega tri nove okužbe v Domžalah, dve v Kranju in po eno na Jesenicah, v Škofji Loki, Šenčurju, Medvodah in Kamniku. V torek so v Sloveniji opravili rekordnih 3123 testiranj na novi koronavirus, potrdili so rekordnih 123 novih okužb, od tega osem v Kranju, pet v Domžalah, tri v Kamniku, po eno pa v občinah Medvode, Jesenice, Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane in Žirovnica. V sredo so opravili 3070 testiranj, pozitivne so bile 104 osebe, od tega deset v Kranju, tri v Kamniku in ena na Jesenicah. »Število neznanih virov upada, vsaj tako se zdi po zadnjih podatkih, kar kaže tudi na to, da so državljani vse skupaj vzeli bolj resno,« je poudaril vladni govorec Jelko Kacin in dodal, da se s številom okuženih povečuje tudi število bolnikov, ki zaradi poteka bolezni covid-19 potrebujejo bolnišnično zdravljenje. Hospitaliziranih je bilo v sredo že 62 bolnikov, od tega 11 v intenzivni negi. Zaradi covid-19 je umrl en bolnik. Trem bolnišnicam za bolnike s covidom-19, UKC Ljubljana, UKC Maribor in Klinika Golnik, se je

včeraj pridružila še četrta, to je Splošna bolnišnica Celje.

Še dva razreda v karanteni

Posameznih okužb z novim koronavirusom je vse več tudi v šolah. Okužbo pri enem učencu so pred dnevi potrdili na blejski osnovni šoli. Učenci oddelka so v karanteni, zanje pouk poteka na daljavo. Vsi preostali učenci nadaljujejo pouk kot običajno. Kot je na spletni strani še sporočila ravnateljica Nataša Ahačič, prosijo, naj v šolo prihajajo samo zdravi otroci. Prav tako ponovno prosijo, naj po priporočilih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) učenci uporabljajo maske, saj s tem pazijo drug na drugega.

V karanteni je tudi 34 dijakov četrtil letnikov Gimnazije Jesenice, ki so bili v stiku s sošolko, pri kateri je bila potrjena okužba. Dijaki so v karanteni in se šolajo na daljavo. Pouk v preostalih razredih poteka normalno. Ravnateljica Lidija Dornig je dodala, da morajo odslej dijaki pri izbirnih predmetih nositi zaščitne maske, saj prihajajo iz različnih razredov.

Vlada se zaveda, da je za upočasnitev širitve nujno zmanjšati število stikov brez hujših posledic za življenje in delo.

Denar za 550 dodatnih zaposlitev

Državni sekretar na ministrstvu za delo Cveto Uršič je na včerajšnji vladni novinarski konferenci povedal, da so se veliko naučili iz prvega vala epidemije, tudi glede samozaščitnega ravnanja v domovih za starejše, varstveno-delovnih centrih ..., in še enkrat poudaril pomen samozaščitnega ravnanja. Okužbe v tem zadnjem času v domove za starejše prihajajo od zunaj. Novo je, da se prvi okuženi stanovalci umaknejo iz posameznega doma v negovalne bolnišnice, kjer naj bi ostali do sedem dni. V tem času pa se mora dom reorganizirati, da sta zagotovljena zdravje in varnost drugih stanovalcev in zaposlenih. Kot je še sporočil Uršič, je vlada zagotovila 29 milijonov evrov za 550 dodatnih zaposlitev v domovih za starejše, in če domovi delovne sile (negovalcev, medicinskih sester, oskrbovalcev ...) nimajo, lahko omogočijo delo tudi prek študentskih napotnic ali mlajšim upokojevcem, ki niso potencialno ogroženi. Postopki za kadrovanje lahko že tečejo.

Virus ne izbira

Osebo izkušnjo z boleznijo covid-19 je podelil doc. dr. Adolf Lukanovič, dr.

Vlada pripravlja zakonsko podlago za kratkotrajno bolniško odsotnost tudi brez obiska zdravnika. / Foto: Gorazd Kavčič

med., specialist ginekologije in porodništva. Obravnaval je pacientko, za katero se je kasneje izkazalo, da je pozitivna na novi koronavirus. Takoj zatem je še sam šel na testiranje, test je bil pozitiven. Svetovali so mu hospitalizacijo, ki jo je najprej odklonil, razmišljal je le o samoizolaciji. Na vstopni točki za covid-19 Infekcijske klinike UKC Ljubljana so ga vendarle prepričali, da potrebuje bolnišnično zdravljenje. Na kliniko je bil sprejet 9. marca, 12. marca so ga že premestili v intenzivno

enoto, bil je v komi in kar devetsto ur je bil mehansko ventiliran. Iz covid-19 se je razvila pljučnica, stanje se mu je slabšalo, odpovedali so mu vitalni organi. »Privedo tudi (starejša) leta, ko je človek manj odporen proti takim sistemskim okužbam. Če ni pravilne, pravočasne obravnave, se lahko tragično konča. In ko spoznaš, da si na robu tega, začneš drugače gledati na vse skupaj. Gre za resno, smrtonosno obolenje in osebno zelo užaloščen, saj ne razumem nejevernežev, ki

menijo, da je ta virus izmišljotina, namesto da bi vse osnovne preventivne ukrepe (čistoča rok, distanca, zaščitne maske, aplikacija) dosledno izvajali. Ko spoznamo, da smo pozitivni, se moramo zavedati odgovornosti, da predstavljamo tveganje tudi za druge.« Doc. dr. Lukanovič je dejal, da je imel srečo, predvsem pa kvalitetno strokovno oskrbo, še kasneje tudi med rehabilitacijo v URI Soča, ko se je iz nepokretnosti počasi vračal v gibanje in vključevanje v normalno življenje.

Izredni inšpekcijski nadzor v preddvorskem domu

Preddvor – Ta teden se je v Preddvoru sestal svet zavoda Doma starejših občanov Preddvor in med drugim obravnaval tudi vsebino anonimnih pisem, ki so jih medijem naslovili zaposleni doma. Pred kratkim smo o razmerah v domu, na katere opozarjajo zaposleni, pisali tudi v Gorenjskem glasu. Tokrat smo vprašanje o dogajanju naslovili na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in o odločitvi sveta zavoda dobili odgovor: »Svet zavoda Doma starejših občanov Preddvor se je na seji seznanil z navedenimi očitki v anonimnem pismu in odgovori ter pojasnili vodstva zavoda. Svet zavoda je sprejel sklep, da bo v skladu s svojimi pristojnostmi odločil na podlagi opravljenih inšpekcijskih nadzorov. Izredni inšpekcijski nadzor bo opravljen v prihodnjem tednu. Postopek vodi socialna inšpekcija, v nadzor bo vključena še inšpekcija nadzora delovnih razmerij ter inšpekcija za varstvo in zdravje pri delu.«

Zlata maša prelata Zidarja

Kranj – V nedeljo, 20. septembra, ob 10. uri bo v kranjski župnjski cerkvi zlata maša dolgoletnega kranjskega župnika, dekana in prelata msgr. Stanislava Zidarja. V duhovnika je bil namreč posvečen leta 1970. Čeprav že od leta 2012 naprej živi v Lahovčah, mu je kranjska župnija, ki jo je vodil 25 let, še vedno pri srcu. Med ljudmi je gradil zaupanje in spodbujal sodelovanje in zato ni bil le župnik, ampak tudi odgovoren meščan.

Tujcev je v Kranju preveč

V samo dveh letih je bilo na območju Upravne enote Kranj podeljenih blizu pet tisoč dovoljenj za stalno in začasno prebivanje tujih državljanov iz držav nečlanic Evropske unije, kar po mnenju večine kranjskih mestnih svetnikov presega integracijske in socialne zmožnosti občine.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Domačini v Kranju že nekaj časa opažajo, da je tujcev v mestu vse več, zato je bila obravnava mestnih svetnikov glede problematike preprečevanja zlorab pravice do začasnega in stalnega prebivanja, delovnih dovoljenj ter s tem povezanih zlorab socialnega sistema v mestni občini Kranj le še vprašanje časa. Na sredini seji jo je spodbudila Svetniška skupina SDS na čelu z Brankom Grimsom, ki je opozoril, da mestna občina Kranj preprosto ne zmore več tako intenzivnega doseljevanja tujih državljanov iz držav nečlanic Evropske unije (EU), saj že doslej znano visoko število v občini še narašča.

»Vse to presega vse integracijske, ekonomske in socialne zmožnosti občine. To povzroča težave, konflikte

in nezadovoljstvo, zato narokuje spremembe politik, tudi tistih, ki so v pristojnosti občine,« je opozoril Branko Grims in pojasnil, da v sistemu prihoda tujcev ne državljanov EU ni ustrezno poskrbljeno za nadzor, različna tolmačenja pravnih predpisov pa nekaterim omogočajo veliko osebno okoriščenje, kar slovenske davkoplačevalce veliko stane.

Mestni svetniki so v razpravi opozorili tudi na številne težave v vrtcih in šolah, saj otroci priseljencev ne znajo in se nekateri tudi ne želijo pogovarjati v slovenskem jeziku, pa tudi na dejstvo, da je na nekaterih naslovih tudi več kot sto začasno prijavljenih tujcev, ki tam sploh ne bivajo, izkoriščajo pa vse socialne ugodnosti. Opozorili so tudi na neenakosti pri obravnavi vlog za začasno in stalno

bivanje ter tudi na domnevno zlorabo in korupcijo.

Zaradi vsega tega so svetniki ob koncu razprave sprejeli vse predloge svetniške skupine SDS oziroma Branka Grimsa, ki je med drugim predlagal, da je nujna sprememba politik, ki bodo šle v smeri zmanjševanja tujcev iz držav nečlanic EU. Pristojnim ministrstvom bo občina predlagala izredni inšpekcijski nadzor nad delom Upravne enote Kranj, Zavoda za zaposlovanje Kranj in Centra za socialno delo Kranj, vsi ti pa naj bi v prihodnje svet Mestne občine Kranj dvakrat letno seznanjali s postopki glede tujcev. Komunala Kranj naj bi pri obračunavanju stroškov posameznih gospodinjstev upoštevala tudi število začasno prijavljenih na določenem naslovu, svet MO Kranj pa je vladi predlagal, da kar najbolj pospeši

sprejemanje predpisov, s katerimi bo določena minimalna površina in drugi pogoji za prijavo začasnega bivališča ter zagotovljen nadzor v postopkih podeljevanja in uresničevanja pravic tujcev iz držav, ki niso članice EU.

»Odstotek tujcev v Kranju je že 16 odstotkov, zato je različnih težav veliko. Bistvo pa je, da vlado opozorimo na nepravilnosti, ki se dogajajo, in da jih skušamo reševati,« je povedal kranjski župan Matjaž Rakovec in pojasnil, da je na občini začela delati posebna komisija, ki obravnava problematiko priseljevanja tujcev, prav tako pa imajo na občini sosvet za varnost. »Prepričan sem, da bomo v zvezi s priseljevanjem tujcev hitro prišli do konkretnih predlogov, ki jih bodo morali sprejeti tudi poslanci v državnem zboru,« je prepričan župan Rakovec.

Naredila pionirski korak

Nakelski Merkur in žirovniški NGEN sta sklenila strateško partnerstvo na področju energetske transformacije. Merkur bo nadgradil optimizacijo porabe električne energije v svojih trgovskih centrih.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Generalni direktor Merkurja trgovina Blaž Pesjak in direktor družbe NGEN iz Žirovnice Roman Bernard sta ta teden v Ljubljani podpisala dogovor o strateškem partnerstvu na področju energetske transformacije. Gre za pomemben korak prihodnjemu razvoju sodobnih brezogljnih tehnologij v Sloveniji, so prepričani v obeh podjetjih.

V trgovskih centrih Merkurja bodo v prihodnje na voljo Teslini Powerwall hranilniki električne energije, za katere so v NGEN-u razvili integracijsko platformo, s katero kupec lahko sodeluje na energetskem izravnalnem trgu. Merkur bo tudi optimiziral porabo električne energije v svojih centrih s Teslinimi električnimi polnilnicami »powered by NGEN« za avtomobile na parkiriščih, že obstoječe polnilnice pa bodo nadgradili z dodatnimi Tesla powered by NGEN baterijami.

S strateškim partnerstvom po mnenju generalnega direktorja Merkurja

Direktor NGENa Roman Bernard in Blaž Pesjak, generalni direktor Merkurja trgovina, ob podpisu strateškega partnerstva

trgovina Blaža Pesjaka delajo pionirske korake. »Predvsem na področju individualnih uporabnikov, pri njihovem ozaveščanju in spodbujanju uporabe naprednih, tudi okolju prijaznejših tehnologij, delamo s takim partnerstvom pomembne inovativne in cenovno dostopne korake tudi pri spodbujanju na primer novogradenj ali prenov na področju ogrevalnih sistemov, pri

čemer lahko odslej lastniki individualnih hiš za pogon toplotne črpalke vgrajujejo tudi Tesla Powerwall integrirano tehnologijo, ki so jo razvili prav naši slovenski partnerji v Žirovnici,« je dejal Pesjak in napovedal tudi nadaljnjo postavitev sončnih elektrarn, ki jih že imajo na strehah trgovskih centrov Primskovo in Hudinja, še na strehe štirih trgovskih centrov. Če se bo projekt

montaže baterij Tesla izkazal za ekonomsko upravičena, ga bodo razširili še na ostale centre.

Direktor NGEN Roman Bernard je pojasnil, da hranilnik električne energije Tesla Powerwall omogoča enostavno nadgradnjo do deset enot na GW 135kWh/50kW, inteligentna oprema pa omogoča nadzor celotnega objekta z mobilno aplikacijo.

k

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Služba in dom

Pred letošnjim izbruhom epidemije koronavirusa smo lahko prebrali, da delo na domu v Sloveniji opravlja kakih sedem odstotkov ljudi, kar je bilo celo nad ravnijo evropskega povprečja. V razmerah nove realnosti so se stvari spremenile in prinesle tudi več dela od doma, čemur so se morali delodajalci in zaposleni zelo hitro prilagoditi, medtem ko zakonodajni okvir na tem področju še kar zaostaja. Pogoj za delo na daljavo sta ustrezno zmogljivo komunikacijsko omrežje in tehnologija ter prilagojeni sistemi, ki to omogočajo, organizacija dela in tudi usposobljenost ljudi. Dela od doma seveda ni mogoče organizirati povsod, odvisno je pač od narave dejavnosti. V trgovinah, bolnišnicah, domovih za starejše in še marsikje ljudje morajo prihajati na delo, tam delati z drugimi ljudmi in biti v prvih bojnih vrstah, kot smo pogosto slišali v dveh pomladnih mesecih med epidemijo. Takrat pa se je tudi izkazalo, da je delo mogoče organizirati na daljavo celo v šolskem sistemu, na tak način lahko deluje javna uprava, ki je že v preteklosti digitalizirala mnoge postopke, novim okoliščinam so se prilagodile gospodarske družbe. Ob množičnem prehodu na delo na daljavo so tak način v mnogih sistemih prepoznali kot dober in ga nadaljujejo, pa naj razmere v prid javnega zdravja to zahtevajo ali ne.

Osebnostna izkušnja, ki ni nova in temelji že na preteklem občasnem delu od doma, je dobra. Pri novinarskem delu sicer ne gre brez terenskega dela, spremljanja dogodkov in srečanj s sogovorniki, res pa v časih, ko moramo obvarovati svoje zdravje in zdravje drugih, to poteka bolj selektivno in v skladu s predpisanimi ukrepi NIJZ. Poleg tega pa je podatke mogoče pridobivati tudi na druge načine. Spletna orodja nam omogočajo spremljanje dogodkov in stike s sogovorniki. Za pisanje člankov nam ni treba v pisarno, pač pa to opravimo od doma. Zjutraj se nam ni treba formalno urediti za v službo, odpade prevoz na delo, prihranimo pri času, in če se znamo dobro organizirati, je delo lahko opravljeno hitreje. Včasih nas ljudje sprašujejo, kako se motiviramo za delo, saj lahko domače okolje moti našo zbranost. Ni vedno lahko, a če te k delu priganjajo roki in če je delovni učinek merljiv, nekako obvladuješ tanko mejo, ki se zarisuje med službo in domom. Da je domače okolje hkrati tudi služba, smo v novi realnosti že ponotranjili, hkrati pa nekateri vseeno pogrešamo delovni utrip v službi, kjer brnijo telefoni, prihajajo obiskovalci in te obdajajo sodelavci, s katerimi lahko izmenjuješ mnenja. Tako kot sočna novinarska zgodba lažje kot v elektronski komunikaciji nastane na terenu, v pristnem stiku s sogovorniki.

Domov z več kot dveurno zamudo

Starši nekaterih dijakov, ki dnevno uporabljajo javni prevoz za pot v šolo in domov, so nas opozorili na težave, do katerih prihaja zaradi tega, ker morajo prevozniki upoštevati stroga higienska in varnostna priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ).

MATEJA RANT

Kranj – S prvim septembrom je NIJZ sprejel nova higienska priporočila za izvajanje avtobusnih prevozov, ki poleg prepovedi sedenja za voznikom uvajajo še prepoved uporabe stojišč na medkrajevnih avtobusih. Posledično se je zato zmanjšalo število potnikov, ki jih lahko prepeljejo, kar je na začetku šolskega leta povzročilo vrsto težav pri prevozih dijakov, so nas opozorili nekateri starši. Njihova pot iz šole domov se namreč zaradi tega lahko podaljša tudi za dve uri ali več. V skupini Arriva so pojasnili, da so se zaradi novih higienskih priporočil za izvajanje avtobusnih prevozov zmogljivosti njihovih avtobusov znižale za povprečno trideset odstotkov. »Ministrstvo za infrastrukturo smo obvestili o trenutnih razmerah na področju javnega prevoza in skupaj iščemo rešitve,« so pojasnili.

Mama dijakinje, ki se v šolo vozi na relaciji Dovje-Radovljica, je pojasnila, da do težav prihaja predvsem popoldne, ko se dijaki vračajo domov iz Radovljice v smeri Jesenic. Ob konicah je po njenih besedah včasih taka gneča, da se je zgodilo, da je za pot domov hčerka porabila kar dve uri in pol, saj je bilo dovolj prostora šele na četrtem avtobusu, ki je pripeljal na postajo. Za zdaj so se zamudam pri vračanju domov izognili s kombiniranjem prevoza z vlakom iz Radovljice do Jesenic, kjer potem presede na avtobus za Reteče, na katerem v Radovljici ne more, ker je prepoln. Zato meni, da bi morali ob urah, ko so avtobusi polno zasedeni, vključiti večje število avtobusov. Podobno je prepričana mama 16-letnice, ki prav tako obiskuje srednjo šolo v Radovljici, kamor pa se vsak dan vozi iz Kranja. »Zjutraj pri prevozu v šolo ni težav, popolnoma drugače je

popoldne. Najhuje je med 14. in 15. uro, ko se večini dijakov konča pouk. Takrat morajo včasih počakati tudi tri avtobuse, da lahko vstopijo, kar pomeni približno uro čakanja,« je opozorila in dodala: »Če imajo potem naprej še kake obveznosti, dejansko ni mogoče, da bi bili točni.« Ob tem se zaveda, da ni krivda zgolj pri prevoznikih, ki morajo upoštevati priporočila NIJZ. A omejeno število potnikov povzroča pravo vojno za mesto na avtobusu, vsesplošno prerinjanje in borbo za vstop na avtobus, ki vključuje tudi uporabo komolcev, vlečenje za oblačila in torbe, ob čemer potniki 'pridelajo' tudi kakšno modrico, pove sogovornica. »Če Arriva večjega števila avtobusov ni sposobna speljati in financirati sama, naj vaje v svoje roke prevzame država, ki zahteva take ukrepe.«

V skupini Arriva so pojasnili, da javni potniški promet izvajajo v skladu s

higienskimi in varnostnimi priporočili NIJZ. Prepoved uporabe stojišč na medkrajevnih avtobusih je po njihovi razlagi zmogljivosti avtobusov zmanjšala skoraj za tretjino, ob tem pa se je s 1. julijem tudi znatno povečalo število rednih uporabnikov javnega potniškega prometa, ki so upravičeni do brezplačnih prevozov. »V Arrivi se dnevno prilagajamo povpraševanju z dodajanjem dodatnih kapacitet, kjer to razmere dopuščajo,« so poudarili in dodali, da se je število potnikov v prvem tednu šolskega leta spreminjalo iz odhoda na odhod in tudi po posameznih dnevih. Skupaj s pristojnim ministrstvom zato poskušajo najti ustrezne rešitve na področju javnega prevoza, pravijo pri Arrivi. Ob tem so še zagotovili, da prevozi osnovnošolskih otrok, ki jih v sodelovanju z osnovnimi šolami izvajajo za občine, potekajo brez večjih posebnosti.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Odprl poslansko pisarno v Trziču

Tržiški poslanec Jure Ferjan je na začetku tedna odprl poslansko pisarno v prostorih Občine Trzič. Občanom bo na voljo praviloma vsak prvi ponedeljek v mesecu med 9. in 12. uro.

SUZANA P. KOVAČIČ

Trzič – »Delo z volivci, občani je izjemno pomembno, problemi in pobude ljudi mnogokrat naslavlja širše težave in vprašanja, ki jim je treba nameniti veliko pozornost,« je pojasnil.

razdalje ne smeta biti vprašanje, temveč podzavestno ravnanje. Priložnosti za varno druženje v prihodnosti bo zagotovo še veliko. Trenutno pa je naše in javno zdravje zame na prvem mestu,« je pojasnil.

Od leve: Dušan Bodlaj, Janez Ančimer, Borut Sajovic, Jure Ferjan in Vida Raztresen / Foto: osebni arhiv

nosti,« je ob uradnem odprtju poslanske pisarne poudaril poslanec Jure Ferjan. Njegova poslanska pisarna je v drugem nadstropju (soba 209) v prostorih Občine Trzič. Prosi pa, da se na srečanje predhodno najavite na elektronski naslov: poslanskapisarna.ferjan@gmail.com, na katerega mu lahko posredujete tudi vprašanja in pobude.

Uradne ure bo imel poslanec Jure Ferjan praviloma vsak prvi ponedeljek v mesecu med 9. in 12. uro. Zaradi epidemioloških razmer poziva k odgovornemu ravnanju in reševanju čim več zadev po elektronski pošti. »Nošenje zaščitnih mask in ohranjanje ustrezne

Odprija poslanske pisarne so se udeležili župan Občine Trzič Borut Sajovic, podžupan Dušan Bodlaj, občinska svetnica Vida Raztresen in nekdanji občinski svetnik Janez Ančimer. »Veseli me, da z vodstvom občine še naprej dobro sodelujemo, saj je to prava pot do rešitev in vsebinskih korakov naprej,« je še dejal Jure Ferjan, ki je mandat poslance SDS nastopil 19. marca letos. Je član Odbora za finance, Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, Odbora za pravosodje, Odbora za zadeve EU in Preiskovalne komisije o ugotavljanju zlorab v zadevi Franc Kanger in drugi.

Pohod ob nekdanji meji

MATEJA RANT

Žiri – Ob prazniku vrnitve Primorske k matični domovini v Turističnem društvu Žiri tudi letos pripravljajo tradicionalni pohod ob rapalski meji. Pridružiti se jim bo mogoče v nedeljo, 20. septembra, in sicer bodo iz Žirov krenili na pot ob 9. uri, s Sovodnja pa ob 9.30. Pohod vsako leto pripravijo pod sloganom »nekdan nas je ločevala, naj nas danes združijo, naj bo kraj srečanja«. Meja je namreč po koncu prve svetovne vojne ločevala Kraljevino Italijo in Kraljevino

SHS oziroma Jugoslavijo, tako da sta Žiri in Sovodnja postala obmejna kraja. Na pohodu bodo zato tudi letos oživili nekaj utrinkov iz takratnega življenja – lahko se zgodi, da bodo pohodniki po poti srečali kakšnega tihotapca oziroma kontrabantarja ali varuha meje. Voden pohod je primeren za srednje izurjene pohodnike vseh starosti, poteka pa po nezahtevni planinski poti z vmesnimi postanki. Vsi pohodniki se na koncu zberejo na Mrzlem vrhu, kjer bodo ob 12. uri pripravili družabno srečanje s kulturnim programom.

V teh krajih je čutil svobodo

V nedeljo so pri Poldetovi klopici na Dobrči potekale devete Spominjarije, posvečene gledališkemu in filmskemu velikanu Poldetu Bibiču. Z igralko Bernardo Oman in Trzičanko Bredo Nemc so obujali spomine na igralca, pedagoga in pisca, ki je del življenja bival tudi v Motanah pri Brezjah pri Trziču.

MAŠA LIKOSAR

Brezje pri Trziču – Spominjarije so prvič izvedli v športno-kulturni preobleki in kraj prizorišča umestili na sončno pobočje Dobrče k Poldetovi klopici, kamor je Bibič rad zahajal. V pogovoru z letošnjima sogovornicama so odstrli nekaj poglavij iz Bibičeve življenjske knjige. »Vsako leto želimo poudariti, da Polde Bibič ni bil le izvrsten igralec in velikan slovenskih odrskih desk, temveč tudi izjemen človek, ki se je zapisal v srca številnih ljudi, ki so ga poznali,« je dejal povezovalc pogovora David Ahačič.

Bernarda Oman, igralka Mestnega gledališča ljubljanskega, je s Poldetom Bibičem sodelovala pri snemanju dveh filmov, in sicer Dediščina ter Heretik. »Bila sem začetnica, v filmu Dediščina sploh debitantka. Obdajali so me strah, trema in negotovost. Polde je bil precej starejši od mene, obravnaval me je kot hčer in zaradi njegovega človeškega ter prijateljskega pristopa mi je bil vstop v filmski svet mnogo lažji,« je obiskovalcem zaupala Omanova in nadaljevala: »Polde je v gledališkem in filmskem svetu zastupil žlahtnost in ljudskost v najboljšem pomenu besede. Zaobjel je

Spominjarije, ki jih tradicionalno prireja Krajevna skupnost Brezje pri Trziču v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Trzič in Območno izpostavo JSKD Trzič, so tokrat prvič potekale pri Poldetovi klopici na Dobrči. / Foto: Gorazd Kavčič

širok krog gledalcev, katerim bo nedvomno za vekomaj ostali v spominu po vlogah v filmih Cvetje v jeseni, Moj ata, socialistični kulak in drugih.« Domačinka Breda Nemc, ki je Bibiča zadnjič srečala leta 2004 na Ljubljanskih Žalah, je pripovedovala o življenju Poldeta Bibiča v vasi Radmirski svet mnogo lažji,« je obiskovalcem zaupala Omanova in nadaljevala: »Polde je v gledališkem in filmskem svetu zastupil žlahtnost in ljudskost v najboljšem pomenu besede. Zaobjel je

vedre narave in zelo hitro se je spoprijateljil z nami. Skupaj smo se igrali, pasli krape, pekli krompir in koruzo, iskali zaklade in se kopali v Savinji,« je prenesla Nemceva, ki se Bibiča spominja kot izrednega in radovednega sogovornika.

Prireditve, ki so jo z nastopom obogatile pevke ljudskih pesmi Folklorne skupine Karavanke, so se udeležili tudi Bibičevi svojci, med njimi njegova vnukinja Nina Rakovec, gledališka in filmska igralka. »Z dedkom sva bila zelo navezana,

nanj imam lepe spomine. Ko sem se kalila kot igralka, sem sicer želela biti neodvisna, zato nisem prevzela veliko njegovih igralskih vrednot. Danes bi z njim zagotovo razvila bolj polnovredno debato in sprejela njegove koristne nasvete,« je dejala Rakovecova in še dodala: »V teh krajih je čutil svobodo, bil je obdan s prijatelji, prav na tem mestu na Dobrči pa se je najraje učil tekste. Počasčena sem, da se ga še vedno spominja toliko ljudi, kar dokazujejo tudi vsakolepne Spominjarije.«

Po mestu s kolesom ali z avtobusom

Ta teden po Radovljici in Lescah spet vozi mestni avtobus. V okviru Evropskega tedna mobilnosti tudi kolesarski izlet, predstavitev sistema izposoje koles in zaključek sezone na biodinamičnem vrtu.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – V sredo so v Radovljici v okviru Evropskega tedna mobilnosti pripravili še 17. kolesarski izlet, tokrat organiziran v dveh skupinah. Na nekaj več kot dvanajst kilometrov dolgo krožno pot, ki je vodila mimo petih novih postaj za izposajo koles v Radovljici, Lescah in Begunjah, se je tokrat odpravilo okoli petdeset kolesarjev. Po vrnitvi so si udeleženci lahko ogledali biodinamični učni vrt in se okrepčali z napitki in jedmi, pripravljenimi iz pridelkov z vrta, ki zaključuje že svojo sedmo sezono.

Radovljčani in Leščani v tem in polovici naslednjega tedna spet lahko uporabljajo brezplačni mestni avtobus;

skrajni točki krožne linije sta križišče med Langusovo in Ljubljansko ulico v Radovljici ter Trgovsko-nakupovalni center v Lescah, med njima pa je organiziranih še 17 postajališč, na katerih

avtobusi vozijo med deveto zjutraj in sedmo zvečer.

Številne aktivnosti so ob Evropskem tednu mobilnosti pripravili tudi na osnovnih ter srednjih šolah in vrtcih. S tako imenovanim

Kolesarskega izleta po krožni poti, ki se je začela in končala pred radovljiško osnovno šolo, se je letos udeležilo okoli petdeset kolesarjev, med katerimi je bil tudi župan Radovljice Ciril Globočnik.

pešbusom se učenci v šolo odpravijo peš v organiziranih skupinah po domišljeno načrtanih poteh in po stalnem urniku. Organizirajo ga V OŠ F. S. Finžgarja Lesce in OŠ Staneta Žagarja Lipnica. V OŠ A. T. Linhartaradovljica tako kot v preteklih letih nadaljujejo akcijo Aktivno v šolo, v okviru katere učitelji otroke počakajo na dogovorjenih lokacijah v Radovljici in Vrbnjah ter jih pospremito v šolo. OŠ Antona Janše Radovljica pa je tudi letos vključena v projekt Gremo peš s kokoško Rozi. V Evropskem tednu mobilnosti se otroci skupaj z učitelji in ob podpori staršev trudijo v šolo prihajati na trajnostni način ter se na tak način gibali tudi v popoldanskem času.

Namesto noš letos fotografije

Kamnik bi minuli konec tedna moral biti v znamenju že 50. Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine, a so razmere zaradi koronavirusa organizatorjem onemogočile primerno počastitev jubileja.

JASNA PALADIN

Kamnik – Kamnik drugi konec tedna v septembru tako miren ni bil že nekaj desetletij. Če je lansko leto priljubljena povorka narodnih noš odpadla, ker je organizatorjem zagodel dež, je letos vsem ljubiteljem oblačilne dediščine zagodel koronavirus. Čeprav je bilo nebo vse te dni brez oblaka, v mestu ni bilo ne odra in stojnic, ne strokovnih razstav in ne nedeljske povorke. Organizatorji so že pred mesecem dni napovedali, da v okviru obstoječih preventivnih ukrepov jubilejne izvedbe največje kamniške prireditve ne bodo mogli pripraviti, kot bi si noše zaslužile, in kot se je pokazalo, so se odločili prav, saj je vladni govorec Jelko Kacin prav v petek Kamnik razglasil za novo žarišče koronavirusa.

Vseeno povsem mimo dediščine ni šlo. Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik je v petek pripravil jesenski Kul petek, priljubljeno kulinarčno prireditev v Parku Evrope, ki je bila posvečena prav nošam. Za primerno vzdušje so poskrbeli mladi harmonikarji pod

Razstava fotografij noš na Šutni bo na ogled še v jeseni.

mentorstvom Cirila Spruka, godbeniki Mestne godbe Kamnik z Društvom kamniških mažoretk Veronika, plesalci Folklorne skupine Kamnik in ansambel Viharnik. »Letošnje leto nam žal ni bilo naklonjeno in ne bomo mogli slovesno obeležiti 50. Dnevo narodnih noš in oblačilne dediščine, a smo se na Občini Kamnik in Zavodu za turizem, šport in kulturo Kamnik na predlog članov organizacijskega odbora odločili, da ta pomembni jubilej predstavimo v leto 2021. V ponos nam je, da je častno pokroviteljstvo jubilejnih noš v prihodnjem

letu prevzel predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in s tem izkazal podporo delu preteklih generacij, delu sedanjega organizacijskega odbora in delu vseh, ki s srcem in dušo skrbijo za to, da ohranjamo in tudi razvijamo ta pomembni delček slovenske zgodovine,« je odločitev zbranim pojasnil župan Matej Slapar.

Na Šutni, kjer se vsako leto v okviru prireditve v nedeljski povorki sprehodi na stotine narodnih noš, pa so te dni na ogled panoji s fotografijami z minulih prireditvev v zadnjih petih desetletjih.

Gremo s kolesom

Na Jesenicah so dobili zgibanko, ki prikazuje razdalje in čas kolesarjenja po občini.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Potem ko so na Jesenicah lani dobili zgibanko Gremo peš, s katero so skušali občani spodbuditi, da bi več hodili peš, so letos pripravili zgibanko Gremo s kolesom! Pri pripravi obeh sta

sodelovala Občina Jesenice in Zdravstvenovzgojni center Jesenice.

V letošnji zgibanki so nazorno prikazane razdalje in čas kolesarjenja po občini Jesenice. Povprečna hitrost kolesarja v mestu je 15 kilometrov na uro, od glavne

železniške postaje do bolnišnice s kolesom pridemo v približno šestih minutah, do Slovenskega Javornika ali Hrušice v dvanajstih minutah, do Blejske Dobrave v šestnajstih, izhaja iz zloženke. Opisani so tudi pozitivni učinki kolesarjenja za telo, zdravje in počutje. Zgibanke so dostopne v Zdravstvenem domu Jesenice, v jeseniških osnovnih in srednjih šolah ter v drugih javnih ustanovah naše občine, objavljena pa je tudi na spletni strani Občine Jesenice.

Nadomestno praznovanje občinskega praznika

DANIČA ZAVRLI ŽLEBIR

Šenčur – Drevi ob 19. uri bo v krajevem domu v Šenčurju prireditev ob občinskem prazniku. Občina Šenčur v čast svojemu zavetniku,

svetemu Juriju, sicer praznuje aprila, kar pa letos zaradi epidemije ni bilo mogoče, zato so praznovanje prestavili na 18. september. Toda tudi zdaj razmere ne dopuščajo proslave, odprte

za širšo javnost. Tako bo prireditev potekala v ožjem krogu povabljenih in ob upoštevanju varnostnih ukrepov. Pripravlja jo Kulturno društvo Visoko, podelili bodo tudi občinska priznanja. Zlato plaketo bo prejelo AMD Šenčur, srebrno Aleksander Sašo Zupan, bronasti Zoran Sokol in Boris Krišelj, nagradili pa bodo tudi pet zlatih maturantov.

Čipkarski dnevi

Jutri in v nedeljo bodo v Železnikih potekali Čipkarski dnevi v okrnjeni obliki, za uvod vanje pa so že pripravili 24 ur klekljanja.

ANA ŠUBIC

Železniki – Turistično društvo (TD) Železniki ohranja kontinuiteto prireditev, povezanih s klekljarsko tradicijo, pa čeprav v okrnjeni obliki in v kasnejših terminih, kot so načrtovali. Te dni so že spravili pod streho 24 ur klekljanja. Tokrat ni šlo za javno prireditev v kulturnem domu, kjer bi 24 ur neprekinjeno klekljali na istem punklju, pač pa je ta potoval od ene klekljarice do druge.

S klekljanjem so začeli minulo sredo ob 16. uri na Majdelcovi domačiji v Podporeznu, kot prva pa je za punkelj sedla osmošolka Ana Deja Prezelj. Nato so člani TD punkelj pospremili še v Selca in v večernih urah v Železnike, kjer je potoval tudi včeraj, dokler se ni ustavil v čipkarski šoli. Za punkljem, ki so ga v 24 urah ponesli na devet različnih lokacij, se je zvrstilo dvanajst odraslih klekljaric in učenke čipkarske šole, sukanje belih niti pa je včeraj ob 16. uri sklenila učiteljica klekljanja Irena Benedičič. »Veseli smo, da so nas klekljarice povsod lepo sprejele in da je letošnja, peta izvedba 24 ur klekljanja kljub drugačnemu poteku minila v pozitivnem duhu,« je bil

V okviru 24 ur klekljanja je kleklje vihtela tudi Marinka Vrhunc z Racovnika. Ob njej sta predsednik Turističnega društva Železniki Tomaž Weiffenbach in vodja klekljarske sekcije Vita Dolenc.

zadovoljen predsednik TD Tomaž Weiffenbach.

Čipko, ki se je pod spretimi rokami klekljaric hitro večala, si bo možno ogledati na 58. Čipkarskih dnevih, ki jih TD pripravlja jutri in v nedeljo v kulturnem domu v Železnikih. »Oba dneva bo od 10. do 19. ure odprta razstava, na kateri bodo svoje mojstrovine pokazale domače klekljarice ter učenke in učenci Čipkarske šole Železniki. Letos bodo sodelovale tudi članice Društva upokojencev za Selško dolino z dobrodelnim Unicefovimi projektom Punčka iz cunj. Na ogled bodo postavile najrazličnejše punčke

iz cunj in obiskovalce povabile, da katero od njih posvojijo,« je pojasnil Weiffenbach. Poleg tega bo v nedeljo po maši okoli 11. ure na trgu pred cerkvijo sv. Antona možno prisluhniti Pihalnemu orkestru Alples.

Čipkarske dneve bogati tudi razstava Čipkopisi, ki so jo minulo sredo odprli v Galeriji Muzeja Železniki. Pripravil jo je fotografski mojster Aleksander Čufar, ki je čipko prenesel v umetnost sodobne fotografije. Razstava bo odprta do 6. oktobra. Ogledati si jo je možno tudi jutri od 9. do 15. ure in v nedeljo od 10. do 17. ure, ko bo odprt tudi muzej.

V Železnikih praznujejo z zamikom

ANA ŠUBIC

Železniki – V Železnikih bodo danes obeležili občinski praznik, ki ga sicer praznujejo že 30. junija, a so zaradi razmer, povezanih s

koronavirusom, praznovanje prestavili na 18. september. Prireditev bo potekala na prostem pred športno dvorano in bo zaradi omejenega zbiranja ljudi zaprta za javnost. Osredotočena bo

na podelitev priznanj. Zgodovinar Vincencij Demšar bo prejel plaketo občine, poleg tega pa bodo podelili še županova priznanja odličnjakom osnovne in srednje šole.

OBIŠČITE HIPERMARKET KRANJ PRIMSKOVO
IN SODELUJTE V VELIKI NAGRADNI IGRI

1x
Citroën C3
250 praktičnih
nagrad

Z nakupom izbranih izdelkov v hipermarketu Kranj Primskovo od 27. 8. do 27. 9. 2020 sodelujte v žrebanju za vaš novi Citroën C3 Feel PureTech 83 S&S BVM.

Mercator
moj najboljši soseda

ZALJUBLJENI V USTVARJALNOST

Konec septembra se zaključuje projekt Zaljubljeni v ustvarjalnost, v katerem sta sodelovala Razvojna agencija Sora oziroma Rokodelski center DUO Škofja Loka kot vodilni partner in Loški muzej Škofja Loka, sofinancirali pa sta ga Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Eden glavnih operativnih ciljev Rokodelskega centra DUO Škofja Loka je bila vzpostavitev mreže prostorov ustvarjalnosti na Škofjeloškem kot novega integriranega turističnega produkta, ki bi temeljil na povezovanju in nadgradnji obstoječe ponudbe. V okviru projekta so tako na inovativen način povezali prostore ustvarjalnosti mojstrov rokodelcev, s strokovno pomočjo razvili ponudbo z dodano vrednostjo in z novimi znanji opolnomočili podporno okolje in posamezne podjetnike za skupen nastop na trgu. Rokodelski center DUO Škofja Loka v okviru Razvojne agencije Sora deluje od leta 2011. Gre za prostor, ki je namenjen celostni obravnavi rokodelstva. Njogo-

Skupaj s Turizmom Škofja Loka in agencijo za razvoj v turizmu Nea Culpa so razvijali tudi »spominke Škofjeloškega«, ki nosijo zgodbo ustvarjalnosti in spodbujajo k trajnosti in odgovornemu odnosu do okolja. Ena vidnejših promocijskih vsebin je bila vzpostavitev samostojne spletne strani Rokodelskega centra DUO Škofja Loka, ki bo omogočala stalen in centralen vir informacij, povezanih z razvojem rokodelstva na škofjeloškem območju. Vsaka kakovostna sodobna rokodelska ponudba in izdelek pa na tak ali drugačen način temeljita na tradiciji in znanju iz preteklosti oziroma dediščini. Temeljni in integralni del stalne muzejske zbirke Loškega muzeja Škofja Loka

je tudi etnologija, ki pokriva razne domače obrti oziroma rokodelstvo. Zato so kustosi Loškega muzeja v preteklosti že zbrali zavidljivo količino gradiva o obrtniški in rokodelski tradiciji na Škofjeloškem, med njim veliko tudi takšnega, ki obravnava klobučarstvo in tovarno Šešir.

Prav klobučarstvo in tovarna Šešir sta bila v središču projektnih aktivnosti Loškega muzeja. Za potrebe nadgradnje gradiva in znanja je študentka etnologije in kulturne antropologije Sara Šifrar Krajnik s pomočjo strokovnega vodstva zaposlenih v Loškem muzeju poiskala, zbrala in dokumentirala osebne zgodbe nekdanjih delavcev v tovarni Šešir in njihovih sorodnikov. Zgodbe so bile tudi podlaga za dva videointervjuja, ki ju je Sara Šifrar Krajnik posnela s pomočjo Karata Filma in bosta v prihodnosti dostopna na spletni strani Loškega muzeja ter umeščena v stalno etnološko zbirko. Digitaliziranega je bilo tudi veliko gradiva, povezanega z loškim klobučarstvom in Šeširjem, ki je dostopno v fototeki na spletni strani Loškega muzeja.

Zbrano gradivo je skupaj s strokovnimi in poljudnoznanstvenimi prispevki kustosinje Loškega muzeja in zunanjih sodelavcev predstavljeno tudi v zborniku Izza klobuka / From behind the Hat. Prispevki obravnavajo bogato tradicijo klobučarstva na Loškem, zgodovino tovarne Šešir in njeno javno podobo v lokalnih tiskanih medijih, povezovanje preteklih praks s sodobnim oblikovanjem in rokodelstvom ter osebne zgodbe delavcev tovarne Šešir in njihovih sorodnikov. Z zbornikom želi Loški muzej pripomoči k popularizaciji kulturne dediščine in širjenju znanja o bogati rokodelski tradiciji na Škofjeloškem.

Loški muzej je v okviru projekta pripravil tudi nov pedagoški program o domači obrti oziroma rokodelstvu. Program, ki nosi naslov Polne roke znanja, otrokom in mladini na sodoben in zanimiv način predstavi tradicijo domače obrti oziroma rokodelstva in nekatere postopke izdelave. Da bi vedoželjnim otrokom, mladini in družinam omogočili, da bogato rokodelsko tradicijo res dobro spoznajo, smo skupaj z Rokodelskim centrom DUO Škofja Loka oblikovali celodnevni pedagoško-ustvarjalni program Dan za škofjeloško rokodelstvo, ki poleg pedagoškega programa Loškega muzeja vključuje še sprehod po starem mestnem jedru s poudarkom na kulturni dediščini, povezani z rokodelsko

dediščino, in program Doživimo rokodelstvo v Kreativnicah, v katerem obiskovalci v živo spoznajo mojstrico rokodelko, otipajo materiale, iz katerih se izdelujejo rokodelski izdelki, in doživijo ustvarjanje s svojimi rokami.

Na koncu bralke in bralce vabimo še na zaključni dogodek projekta Zaljubljeni v ustvarjalnost in predstavitev zbornika Izza klobuka, ki bo v torek, 22. septembra 2020. Začel se bo ob 16. uri na Cankarjevem trgu pred cerkvijo sv. Jakoba v Škofji Loki in bo vse zainteresirane popeljal po starem mestnem jedru v čaroben svet izdelovanja klobukov ter po klobučarski zbirki Loškega muzeja. Na osrednjem dogodku, ki bo ob 18. uri v Loškem muzeju, bomo predstavili zbornik Izza klobuka ter premierno predvajali kratek film o tovarni Šešir. Vabljeni!

Fototeka Loškega muzeja

Pedagoški program Polne roke znanja mlade obiskovalce popelje skozi del etnoloških zbirk in jim predstavi zanimiv svet klobučarstva.

Steklarska delavnica s Katjo Zrimšek in izdelava steklenih obeskov v vitražni tehniki tiffany.

vo delo temelji tako na strokovni obravnavi rokodelstva kot izobraževanju na področju rokodelstva. Pomembno delovno področje je tudi povezava rokodelstva s sodobnim oblikovanjem, njegova promocija in trženje ter povezava s turistično ponudbo celotnega območja. Rdeča nit vsebin, ki so jih v okviru projekta Zaljubljeni v ustvarjalnost razvili v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka, je bil kulturni oziroma kreativni turizem. Z vzpostavitev mreže prostorov ustvarjalnosti na Škofjeloškem so oblikovali nov turistični produkt rokodelskih doživetij. Z nadgradnjo dobro delujočih aktivnosti rokodelskega centra so na drugačen in inovativen način povezovali ustvarjalne prostore mojstrov rokodelcev in mojstvic rokodelk. Julija in avgusta so tako od srede do nedelje potekala rokodelska doživetja, na katerih so obiskovalke in obiskovalci v živo spoznali mojstre in mojstrice ter njihovo delo in ustvarjali z njimi. Gre za prvo tovrstno ponudbo v Sloveniji, poleg tega so se rokodelska doživetja za individualne goste v času krize zaradi covid-19 izkazala za pravo smer razvoja turistične ponudbe z visoko dodano vrednostjo.

Rokodelsko doživetje z mojstrico rezbarko Petro Plestenjak, peka malega kruhka.

Rokodelska delavnica suhega pokolenja z mojstrico Petro Vengar, ki ustvarja pod znamko Petruška.

Foto: Tone Mlakar, zasebna last

Iz zgodovine tovarne Šešir: delavke oddelka Klobuček, 1971

Fototeka Loškega muzeja

Zbornik Izza klobuka bo predstavljen na zaključnem dogodku projekta 22. septembra 2020 v Loškem muzeju.

Minister odšteva mesece

Danes mineva trinajst let od najhujših poplav v Železnikih, ki pa še vedno niso poplavno varni. Po napovedih okoljskega ministra Andreja Vizjaka naj bi gradnjo začeli na začetku prihodnjega leta.

ANA ŠUBIC

Železniki – V Železnikih tudi trinajst let po katastrofalni vodni ujmi, ki je 18. septembra 2007 povzročila ogromno škodo in terjala celo tri življenja, niso varni pred poplavami. A kot kaže, naj bi po številnih zapletih država projekt protipoplavne ureditve porečja Selške Sore v kratkem vendarle začela uresničevati. »Po moji oceni odštevamo mesece do začetka gradnje prve faze,« je ob nedavnem ogledu urejanja poplavne varnosti v Poljanah, kjer je beseda nanesla tudi na izvedbo protipoplavnih ukrepov v sosednji Selški dolini, napovedal minister za okolje in prostor Andrej Vizjak. Gre za obsežen projekt v dveh fazah, ki sta skupaj vredni več kot 34 milijonov evrov. Kohezijski sklad je lani Direkciji RS za vode, ki vodi projekt, odobril slabih 18 milijonov

evrov nepovratnih evropskih sredstev.

Po podatkih ministra je za prvo fazo, ki zajema ureditve na Selški Sori na območju Železnikov ter pritokih Češnjica, Dašnica in Prednja Smoleva, pridobljenih približno 80 odstotkov potrebnih zemljišč. »Ostala so v pridobivanju, nekaj žal tudi v postopku razlastitve. Priprava projektnih dokumentacij za pridobitev gradbenega dovoljenja je v zaključni fazi. Načrtujemo, da ga bo za priložnost možno dobiti do konca letošnjega leta oz. najkasneje v prvih mesecih prihodnjega leta, pridobitev delnega gradbenega dovoljenja na Selški Sori pa do konca letošnjega leta. Izbira izvajalcev za prvo fazo je predvidena na začetku prihodnjega leta, prav tako začetek gradbenih del,« je napovedal Vizjak. Dodal je še, da že poteka tudi postopek presoje vplivov na okolje za drugo fazo,

v okviru katere bodo uredili zadrževalnik pod Sušo, začetek del predvidevajo konec naslednjega leta. »Če bo v skladu s tem programom potekalo vse nemoteno, bo tudi ta projekt stekel. Predolgo se že vleče,« je priznal minister.

Prva faza protipoplavne zaščite zajema ukrepe na Selški Sori v Železnikih in treh pritokih.

V skladu z državnim prostorskim načrtom namerava Direkcija RS za infrastrukturo ob prvi fazi zgraditi še obvoznico mimo starega dela Železnikov, kar pa pri nekaterih občanah zaradi potrebnih rušitev in odkupov povzroča nasprotovanja, to pa posledično podaljša postopke. Zaradi umestitve nove ceste je prišlo tudi do zapletov pri okoljevarstvenem soglasju (OVS) za prvo

fazo, ki je bilo že dvakrat izdano, a so nanj obakrat prejeli pritožbe. V drugem postopku je ministrstvo sredi letošnjega avgusta odstopilo od vloge še pred pravnomočnostjo izdanega OVS, saj zaradi spremembe uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, sedaj ta ni več potreben.

»Težko je sprejeti dejstvo, da trinajst let po poplavah ukrepi še niso izvedeni in da Železniki še vedno niso varni pred poplavami. Je pa razveseljivo, da se je spremenila uredba o posegih v okolje in da za prvo fazo protipoplavnih ureditev in izgradnjo obvoznice okoljevarstveno soglasje ni več potrebno,« je dejal župan Železnikov Anton Luznar. Poudaril je, da so finančna sredstva za protipoplavne ukrepe in obvoznico zagotovljena, a je treba celoten projekt uresničiti do konca leta 2023.

Celovita prenova ulice v Bukovici pri Vodichah

ALEŠ SENOŽETNIK

Bukovica – Občina Vodice začne obnoviti komunalno infrastrukturo v ulici proti Zadnikarju v Bukovici. Na tem odseku bo namreč Elektro Ljubljana posodabljal zemeljsko omrežje, zaradi česar bo sofinanciral novo asfaltno preplastitev. Za celovito rekonstrukcijo, ki jo ocenjujejo na 65 tisoč evrov, so

poleg vložka Elektro Ljubljana v Vodichah pridobili tudi nepovratna sredstva ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Na odseku bodo tako uredili novo fekalno in meteorono kanalizacijo, obnovili vodovodno-hidrantno omrežje, javno razsvetljava in vozlišče. Poleg Elektra Ljubljana pa je k delom pristopilo tudi podjetje Telekom Slovenije.

V Bukovici posodablajo komunalno infrastrukturo.

USTAVITE AFRIŠKO PRAŠIČJO KUGO.

Preprečite širjenje.

Redno čistite oblačila

Razkužujte opremo

Preprečite stik svojih prašičev z divjimi

Prepoznajte znake bolezni.

Vročina

Izguba apetita

Pomanjkanje energije

Krvavitve

Bruhanje

Pordelost kože

Prijavite sumljive primere svojemu veterinarju.

www.efsa.europa.eu/StopASF/#/si/ #StopASF

V Kranju pod žarometi

VILMA STANOVNIK

Kranj – Med tednom so odigrali sedmi krog v drugi slovenski nogometni ligi. Triglav Kranj je gostoval pri ekipi Jadran Dekani in zmagal z 1 : 2. Roltek Dob je gostil Brda in zmagal s 5 : 0, Kalcer Radomlje pa je na domači zelenici z 2 : 0 premagal velenjski Rudar. Jutri ob 20.30 bo v Kranju Triglav gostil Kalcer Radomlje, Roltek Dob pa bo gostoval pri Dravi Ptuj.

V Prvi ligi Telekom Slovenije bodo Domžale v nedeljo ob 16. uri gostile CB24 Tabor Sežana.

Ta konec tedna so na sporedu tudi tekme v tretji SNL – zahod. Tinex Šenčur bo jutri ob 16. uri gostil Svobodo Ljubljana, istočasno bo na igrišču v Puštalu tekma med ekipama Arol Škofja Loka in Sava Kranj, v Žireh pa Žirni in Famo Vipava. Ekipa Šobca Lesce gostuje v Izoli.

V sredo so odigrali sedem tekem drugega kroga v tekmovanju članov za Pokal MNZG – Kranj. Najbolj

razburljivo je bilo v Železnikih, kjer je Bled po prvem polčasu že vodil z 2 : 0, domači pa so nato v drugem izenačili in se po boljšem izvajanju kazenskih udarcev uvrstili v četrtfinale. To je uspelo tudi Zarici Kranj, ki je zmagoviti zadetek za zmago z 2 : 1 proti Bitnjam dosegla v 91. minuti. Na domačem igrišču je bil uspešen še Bohinj, ki je z 2 : 1 ugnal Velesovo. V gosteh je najvišja zmaga uspela Šenčurju, ki je na tekmi tretjeligašev v Žireh zmagal s 4 : 1, z 2 : 0 pa sta zmagali Sava Kranj na Visokem in Škofja Loka v Naklem. V četrtfinale so se uvrstile tudi Lesce, ki so v Preddvoru zmagale z 2 : 1. Zadnja tekma bo v torek na Jesenicah, kjer bo gostoval kranjski Triglav.

V gorenjski nogometni ligi so pari četrtega kroga naslednji: Bohinj – Zarica Kranj, Naklo – Britof, Preddvor – Velesovo-Cerklje, Visoko – Bled Hirter, Niko Železniki – SIJ Acroni Jesenice (vse jutri), v nedeljo pa je na sporedu še tekma Kranjska Gora – Polet.

Za začetek gorenjski derbi

VILMA STANOVNIK

Kranj – Odbojarska zveza Slovenije se je na novo sezono dobro pripravila. »V lanskem letu smo začeli sodelovanje s Sportklubom, ki ga bomo zdaj še nadgradili, tako da bomo določene tekme lahko spremljali v prenosih. Nova platforma, dostopna na spletni strani Odbojka.si, pa bo opremljena z novo grafično podobo, prenosi v živo vseh tekem, s statistiko in podatki za boljše spremljanje tekem. Prenovili smo tudi pravilnik, ki omogoča, da se prvenstvo zaključuje tudi v nepredvidljivih razmerah. Imamo nov sistem tekmovanja, in sicer bo v 1. A-ligi odslej nastopalo po osem

ekip, ki se bodo med seboj merile po trikožnem sistemu s končnico,« je pred začetkom sezone o novostih povedal generalni sekretar zveze Gregor Humerca.

V prvem krogu prvenstva, ki se bo za dekleta začel že danes, 18. septembra, se bodo odbojkarice Calcita Volleyja v Šempetru pomerile z ekipo SIP Šempeter.

Za moške se bo prvenstvo začelo jutri, ko se bo osem ekip podalo v boj za letošnji naslov slovenskih prvakov. Kranjska ekipa Hiša na kolesih Triglav bo v gorenjskem derbiju gostovala v Kamniku pri ekipi Calcit Volley. Tekma v športni dvorani v Kamniku se bo začela ob 20. uri.

Jutri Triglav triatlon Bled

Bled – Bled bo ta konec tedna znova gostil veliko športno prireditev: Triglav triatlon Bled 2020. Potekal bo jutri, 19. septembra. Triatlon ima na Bledu bogato zgodovino, saj je leta 1984 gostil prvo tovrstno tekmovanje v Sloveniji. Vse od leta 2003 so triatlonske preizkušnje v izvedbi TK Triatlon Kamnik in v sodelovanju s Turizmom Bled stalnica. Zadovoljni so, da jim bo tekmovanje uspelo izpeljati tudi letos. Kot je povedal vodja tekmovanja Miro Kregar, bi že spomladi na Bledu moralo biti veliko mednarodno triatlonsko prvenstvo Bled Challenge 2020, na katero se je prijavilo več kot tisoč tekmovalcev iz več kot štiridesetih držav sveta, vendar so ga zaradi covid-19 morali odpovedati. Uspelo pa jim je pripraviti Triglav triatlon Bled. Tekmovanja bodo letos potekala samo en dan s starti in cilji v Olimpijskem veslaškem centru v Mali Zaki. Prvo tekmovanje se začne ob 10. uri, najprestižnejše, olimpijski triatlon, pa ob 13. uri. Plavanje bo potekalo v Mali Zaki, kjer bodo tudi starti kolesarskega in tekaškega dela. Kolesarski krog bo speljan iz Male v Veliko Zako, na Pristavo, do železniške postaje Bled – Jezero in nazaj v Malo Zako, tekaški pa iz Male Zake do Vile Prešeren in nazaj. Prireditev je namenjena tako profesionalnim tekmovalcem kot rekreativcem v več kategorijah in težavnostih.

Obeta se unikatna sezona

Pred začetkom pokalnega tekmovanja in Alpske hokejske lige so se v jeseniškem klubu razveselili novih sponzorjev in dejstva, da je ekipa na unikatno sezono dobro pripravljena. Vse sezonske vstopnice so že prodali.

VILMA STANOVNIK

Jesenice – »Z dosedanjim delom sem zelo zadovoljen, od lani je napredek moštva očiten. Fantje so na sezono fizično bolje pripravljene kot lani, zadovoljen sem s pripravljalnimi tekmami, čeprav je bilo nekaj vzponov in tudi padcev,« je uvod v letošnjo hokejsko sezono na sredini novinarski konferenci ob domačem ledu povzel strateg jeseniške ekipe Mitja Šivic.

Hokejisti kluba SIJ Acroni Jesenice so minuli konec tedna osvojili prvo mesto na mednarodni poletni hokejski ligi in v domačem derbiju premagali SŽ Olimpijo, novega uspeha pa si želijo že ta konec tedna, saj se je v Tivoliju že začel letošnji pokal Slovenije. »Želimo si osvojiti naslov pokalnih prvakov, čeprav ne bo katastrofa, če se to ne bo zgodilo,« je pred prvo tekmo v Tivoliju povedal Šivic in dodal, da bi se radi izkazali tudi v Alpski hokejski ligi (AHL). »Imamo nekaj novih obetajočih mladih igralcev in želim si,

da bi z njimi nadaljevali pot, ki smo jo zaključili v zadnji sezoni. Če nam bo pri tem uspelo še napredovati, bomo lahko zelo visoko,« je poudaril trener Mitja Šivic.

Z delom ekipe je zadovoljen tudi športni direktor Marcel Rodman, ki je povedal, da so se morali posloviti od mladega branilca Žana Poklukarja. »Natančnega razloga za njegovo neodzivnost žal ne vemo, iščemo pa zamenjavo zanj,« je pojasnil Marcel Rodman.

»Prizadevamo si za finančno stabilizacijo kluba, za delo ekipe pa me ne skrbi,« je bil jaseen novi predsednik kluba Peter Bohinec, ki se je razveselil tudi odločitve podjetja T-2, ki je nov sponzor HDD SIJ Acroni Jesenice.

»Ponosni smo, da lahko podpremo tako trofejen klub, kot je SIJ Acroni Jesenice. Veseli smo sodelovanja z ambiciozno ekipo in vodstvom kluba. Upam, da skupaj naredimo kaj dobrega za jeseniški klub in ves hokej,« je v imenu T-2 povedal Gregor Štampohar.

Trener Mitja Šivic je zadovoljen s pripravljenostjo ekipe, ki si ta konec tedna želi osvojiti pokal Slovenije. / Foto: Tina Dokl

Novega sponzorja se je razveselil tudi poslovni direktor kluba Anže Pogačar, ki se zaveda, da vse skupaj čaka malce nenavadna sezona. »To bo zagotovo unikatna sezona, saj še nikoli nismo bili v podobni situaciji. Tudi hokej je odvisen od našega odgovornega ravnanja in obnašanja, zato prosim vse navijače in tudi druge, ki so povezani z

organizacijo tekem, da upoštevajo vsa priporočila in navodila NIJZ. Le tako bomo tekme lahko spremljali tudi s tribun,« je poudaril Pogačar in dodal, da so vse sezonske vstopnice (320), ki so bile na voljo, kljub negotovim časom že razprodane in da upajo, da jih bodo, ko ne bo več omejitve obiskovalcev v dvorani, lahko ponudili tudi drugim.

Pred kolesarji še zadnji »pukl«

Kolesarski vzpon na Lubnik je v ciljnem sprintu dobil Matej Drinovec. Letošnji Pokal polanskih puklov se bo zaključil v nedeljo z vzponom na Blegoš.

MAJA BERTONCELJ

Breznica pod Lubnikom – Za kolesarji, ki tekmujejo v Pokalu polanskih puklov, je četrta od petih tekem. V nedeljo so se pomerili na devetem Vzponu na Lubnik, ki je potekal v organizaciji Društva Tek 4 mostov in Športne zveze Škofja Loka.

Trasa je vodila z Mestnega trga v Škofji Loki do Podpulfrce in naprej do cilja pri Nacetu v Breznici pod Lubnikom. Skupna dolžina je deset kilometrov, dolžina vzpona, ki je štela za rezultat, pa 7,2 kilometra. V cilju sta bila 102 kolesarja, prvi pa Matej Drinovec, sicer član Kolesarskega kluba Kranj. V zadnjih metrih je strl odpor Andreja Drakslerja, kolesarja Kološke, in zmagal s prednostjo dobre pol sekunde. Čas 17 minut 28 sekund ni rekorden. Minuto hitreje je leta 2018 peljal Drinovec klubski kolega Jaka Primožič. Tretji je bil Tilen Potisk iz ŠD Poljane (17:44). »Dirka je zelo dobro

organizirana, tako da pohvale organizatorjem. Kolesarji Kološke so bili zelo močni. Tempo je bil na začetku umirjen, nato pa je Draksler napadel. Videl sem, da je močan, res mu gredo vse pohvale, zato sem se odločil, da počakam na sprint, saj sem vedel, da me v tej konkurenci v zaključku težko kdo prehiti,« je v cilju povedal Matej Drinovec, o razlogih za udeležbo na rekreativni dirki pa

dodal: »Letos pride vsaka dirka prav. Včeraj smo nastopili na kriteriju v Ilirski Bistrici, kjer sem bil šesti. Danes pa za druženje in za lepo preživet dan na Lubnik, kamor sicer ne kolesarim ravno pogosto. Za rekord ni bilo možnosti. Začetek je bil prepočasen pa tudi rekorder Jaka Primožič je eden izmed boljših ne le slovenskih, temveč tudi svetovnih kolesarjev v klanec.« Draksler se je tako

kot lani moral zadovoljiti z drugim mestom. »Večino dirke sem bil pobudnik za hitrejši tempo. Nisem želel, da bi do cilja prišla prevelika skupina. Najprej smo spredaj ostali štirje, od tega trije iz Kološke (jaz, Tadej Aleš in Miha Malus) in Matej Drinovec, dva do tri kilometre pred ciljem sva ostala sama, tempo je nato malo popustilo, saj Drinovec ni želel menjati. Kilometer pred ciljem naju je ujel eden izmed kolesarjev, še enkrat sem 'skočil' in z Drinovcem sva znova ostala sama. V sprintu je bil nato močnejši,« je Draksler opisal potek dirke. V ženski konkurenci je bila prva v cilju Darja Zaplotnik (24:21), druga Gita Mihovec (24:39) in tretja Regina Laznik (KK Zapravljiček, 25:26). Rekord ostaja v lasti Laure Šimenc (19:07).

Zadnja dirka v sklopu Pokala polanskih puklov bo to nedeljo z gorskimi kolesi na Blegoš. Start bo ob 10. uri pred Zadržnim domom na Hotavljah.

Zmagovalca Vzpona na Lubnik je odločil ciljni sprint, v katerem je bil Matej Drinovec močnejši od Andreja Drakslerja. / Foto: Maja Bertoncej

Gospodarski oskar tudi Alešu Dolencu

1. stran

Da bi utrdili pozicijo vodilnega strokovnjaka za okna v Sloveniji, je strategija podjetja izrazito usmerjena v razvoj izdelkov, kar dokazuje tudi več regionalnih in nacionalnih nagrad GZS za inovacije v zadnjih letih. Družba je tudi okoljsko naravnana, kar se odraža tako pri nabavi surovin, proizvodnem procesu kot pri končnem izdelku – energetska učinkovitost in okolju prijazni oken. Prejeli so tudi nagrade, povezane z inovativnimi okoljskimi rešitvami. »Ob družbeni odgovornosti do lokalnega okolja, ki je zajeta v participativnem zadržnem upravljanju družbe, ostajajo glavne vrednote Aleša Dolenca pripadnost podjetju, odgovornost do zaposlenih ter skrb za okolje in razvoj kraja,« je podelitev nagrade Dolencu obrazložila Komisija za nagrade GZS.

»V M Sori nismo hodili po utrjenih poteh, zato tudi nismo več le kmetijska zadruga, ampak mala

Vključno z letošnjimi osmimi prejemniki je gospodarskega oskarja v 52 letih prejelo že 376 gospodarstvenic in gospodarstvenikov. / Foto: Gorazd Kavčič

multinacionalna z devetimi podjetji v sedmih državah in 250 zaposlenimi. Nekoč smo prodajali hlode in deske, danes razvijamo vrhunska okna in jih prodajamo po celem svetu. Smo tudi vodilni oskrbovalec z reproductivnim materialom za njihovo proizvodnjo v Sloveniji in še kje, sodelujemo z najboljšimi

svetovnimi znamkami,« je povedal nagradjeni direktor M Sore. »Naše odločitve so bile kdaj pa kdaj posebne, drugačne, inovativne, včasih celo tvegane, a vedno z mislijo na boljšo prihodnost. Vodilna poslovna filozofija pa je ves čas ostajala zdrava kmečka pamet,« je nadaljeval in še enkrat poudaril, da

so za prejeto nagrado zaslužni vsi zaposleni v podjetju. »Kot vsaka nagrada je tudi ta velika obveza za naprej. Predvsem da vsi ostanemo taki, kot smo: delavni, inovativni, uspešni in pošteni,« je še dodal Dolenc.

Na podelitvi letošnjih nagrad GZS za izjemne gospodarske dosežke – doslej

jih je prejelo že skupno 376 gospodarstvenic in gospodarstvenikov – je prisotne nagovoril tudi predsednik republike Borut Pahor in opozoril, da je zmotno misliti, da se bo po koronakrizi stanje v domačem in svetovnem gospodarstvu vrnilo na izhodiščno točko pred

Pahor in opomnil, da če bo kdorkoli – država ali gospodarstvo – zaostajal s strukturnimi ukrepi, bomo vsi »zamudili čas za nujne prilagoditve in potrebne spremembe, ki bodo zavarovale naše ustavne in ekonomske vrednote med krizo in po njej«.

Nagrade GZS za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke je najstarejše tovrstno priznanje v Sloveniji. Letos so jih podeljevali že dvainpetdesetih. Prejmejo jo gospodarstveniki, ki trajnostno ustvarjajo presežke – imajo večletne odlične rezultate na domačem in svetovnih trgih, razpolagajo z inovativno poslovno filozofijo in ravnaajo s premišljenimi poslovnimi potezami, so razložili na GZS.

krizo. Kako konkurenčna bodo nacionalna gospodarstva izšla iz te krize, bo po mnenju predsednika odvisno od zagotavljanja splošnih pogojev za zagotavljanje njihove konkurenčnosti v času krize. »To je zdaj najpomembnejše vprašanje. To dolžno spoznanje velja tako za poslovne subjekte kot za državo,« je dejal

Predsednik GZS Boštjan Gorjup Slovenijo v prihodnosti vidi kot družbo, ki bo z uporabo umetne inteligence, industrije 4.0 in inovativnosti zagotavljala delo, socialno varnost, okoljsko trajnost po najvišjih mednarodnih standardih. Verjame, da do takšne družbe lahko pridemo do leta 2030. »Cilj je smel, a dosegljiv,« je dejal.

Predlogi za poenostavitev

Vladni strateški svet za debirokratizacijo, ki ga vodi Ivan Simič, je predstavil štiriinšestdeset predlogov za poenostavitve na davčnem, gospodarskem in okoljskem področju.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Na davčnem področju predlaga uvedbo enega vplačilnega računa za akontacijo dohodnine in socialne prispevke, znižanje stopnje davka od dohodkov iz kapitala s 27,5 na 25 odstotkov, pri oddajanju nepremičnin v najem ukinitve uveljavljanja dejanskih stroškov, zvišanje normiranih odhodkov s 15 na 30 odstotkov in znižanje stopnje dohodnine s 27,5 na 25 odstotkov, zvišanje splošne dohodninske olajšave s 3500 na 4000 evrov, ukinitve zmanjšanja davčne osnove za tisoč evrov pri obrestih na denarne depozite v bankah in hranilnicah, poenostavitve pri obračunavanju potnih stroškov za prevoz

na delo in z dela, uvedbo novega šestega dohodninskega razreda, zmanjšanje davka na motorna vozila, zvišanje odstotka dohodnine, ki ga zavezanci lahko namenijo raznim društvom in za donacije, uvedbo davka na promet nepremičnin, premik datuma izplačila plač za zaposlene v državni upravi s 5. na 15. v mesecu ... Po predlogu strateškega sveta je upokojujencem treba omogočiti, da po upokojitvi lahko delajo še naprej in poleg plače, od katere se jim obračunavajo vsi davki in prispevki, prejema tudi celotno pokojnino. Ko bi zaposleni izpolnili zakonske pogoje za upokožitev, naj bi mu avtomatsko prenehalo delovno razmerje in bi se avtomatsko upokožil,

potlej pa bi se z delodajalcem lahko sporazumno dogovoril za nadaljnje delo oziroma za zaposlitev.

Za gospodarsko področje strateški svet med drugim predlaga poenostavitve refundacije bolniških nadomestil, poenostavitve pri delu od doma in pri čezmejnem poslovanju, na okoljskem področju pa poenostavitve pri izdaji gradbenih dovoljenj, poenostavitve pri sprejemanju prostorskih aktov in tudi možnost spremenjavanja teh aktov po skrajšanem postopku, spremembo metodologije za izračun omrežnin, zoženje priobalnega pasu s petnajst na pet metrov ter odpravo birokratskih ovir pri gradnji malih vodnih elektrarn.

Lanišek in Zavrl ponovno izvoljena

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – AmCham Slovenija – Ameriška gospodarska zbornica Slovenija je ta teden na generalni skupščini dobila novo vodstvo. Predsednik zbornice za naslednji dve leti je postal

predsednik uprave NLB Blaž Brodnjak. Nova člana sveta guvernerjev AmCham Slovenija sta postala Nevenka Črešnar Pergar (direktorica NP Consultinga) in Damjan Kralj (glavni izvršni direktor BTC-ja), poleg njiju pa so bili v svet guvernerjev

ponovno izvoljeni Barbara Domicelj (generalna direktorica Microsofta Slovenija), Tomaž Lanišek (vodja sektorja za razvoj in pametno skupnost Mestne občine Kranj) in Matej Zavrl (glavni direktor družbe Goodyear Dunlop Sava Tires).

Addiko krediti za podjetnike

Hitro in enostavno do 75.000 EUR za obrtnike, samostojne podjetnike in mikro podjetja.

Poiščite ponudbo na addiko.si.

Addiko Bank
business

Kombajn mladoletniku odtrgal obe roki

SIMON ŠUBIC

Moravče – V sredo, nekaj pred 22. uro, se je v Veliki vasi v občini Moravče zgodila huda delovna nesreča, v kateri je kombajn mladoletniku odtrgal obe roki, so sporočili iz republiške uprave za zaščito in reševanje. Mladeničevo življenje po podatkih policije ni ogroženo.

Nesreča se je po besedah poveljnika PGD Velika vas Primoža Vozla za spletni portal domzalec.si zgodila med žetjem koruze. Ko je 17-letnik ročno dajal koruzo v kombajn, mu je pri tem zgrabilo obe roki in ju potegnilo v stroj. Gasilci PGD Velika vas in Moravče so fantu nudili prvo pomoč do prihoda nujne medicinske pomoči, razsvetljevali kraj

dogodka in pomagali reševalcem pri prenosu do reševalnega vozila nujne medicinske pomoči iz Domžal. Nato so ga prepeljali v ljubljanski klinični center. Poškodovanec je bil v času intervencije ves čas pri zavesti.

Na Policijski upravi Ljubljana pa so pojasnili, da je do nesreče prišlo pri delu na polju, kjer so se družinski člani gibali okoli stroja za mletje koruze. Med tem je mladoletniku v stroj potegnili obe roki in je bil hujše poškodovan, njegovo življenje pa ni ogroženo. »Policisti vse okoliščine dogodka še preverjajo in bodo o vseh dejstvih obveščali pristojno državno tožilstvo,« je še sporočila PU Ljubljana.

Do delovne nesreče je prišlo med žetjem koruze. Slika je simbolična. / Foto: Gorazd Kavčič

Voznikom popustili živci, pomirili so jih policisti

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski policisti so v sredo posredovali v dveh sporih med vozniki. Šlo je za povsem nepotrebna prepira in s tem intervenciji, saj bi lahko udeleženci obe situaciji rešili sami in na povsem miren način, so po uspešni pomiritvi razrahljanih živcev poudarili na Policijski upravi Kranj.

Prometni policisti so na avtocesti obravnavali voznika, ki sta se med seboj sprla zaradi manjšega trčenja z vozili, ki pa se je končalo brez vidne materialne škode. Enega od njiju sedaj obravnavajo zaradi prekratke varnostne razdalje, drugega pa

zaradi nenadnega zaviranja in kršitve javnega reda.

Jeseniški policisti pa so obravnavali primer oseb, ki so se sprle zaradi domnevnega odstopa prednosti v prometu. Dogodek se je zgodil v Domžalah, udeleženci pa so ga »reševali« šele na območju Žirovnice. Udeleženci so se po posredovanju policistov strinjali, da je prišlo med njimi do nesporazuma in da je bila vožnja na Gorenjsko povsem nepotrebna, so sporočili s PU Kranj in pozvali k strpnosti in mirnemu reševanju nesporazumov. Dodajmo, da to ne velja samo v prometu, ampak tudi v drugih življenjskih situacijah.

Po cesti stresal tovor

Radovljica – V Radovljici so policisti v sredo dopoldan obravnavali voznika tovornega vozila, ki je stresal nepravilno naložen tovor, zato je bilo treba očistiti vozišče. Proti vozniku poteka prekrškovni postopek.

Glej na cesto, ne na telefon

Policisti po vsej Evropi ta teden v okviru akcije Osredotoči se na cesto sporočajo voznikom, naj bodo raje osredotočeni na cesto, ne na telefon.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Akcijo Osredotoči se na cesto, ki poteka do nedelje, koordinira Evropska zveza prometnih policij ROADPOL, zato kršitve, povezane z nepravilno uporabo mobilnih telefonov in drugih naprav v vozilih, poostreno ugotavlja večina evropskih policij.

Omenjenemu nadzoru se pridružuje tudi slovenska policija. Po besedah Roberta Vehovca, višjega policijskega inšpektorja v Sektorju prometne policije na Generalni policijski upravi, lahko vozniki v Sloveniji in večini evropskih držav do nedelje pričakujejo, da bodo policisti pri svojem delu poostreno nadzirali nepravilno uporabo mobilnih telefonov in drugih elektronskih naprav, ki voznika odvrta od osredotočenosti na vožnjo. »Poudariti želimo tisti segment nepravilnega ravnanja v prometu, do katerega je večina udeležencev v prometu na žalost še vedno preveč ravnodušna. Družba obsoja vožnjo pod vplivom alkohola in prehitro vožnjo, obenem pa ugotavljamo, da večina še nima

Predvidena globa za voznike, ki kršijo zakon, je 120 evrov. / Foto: Gorazd Kavčič

izoblikovanega stališča, da je telefoniranje med vožnjo ali druga opravila, ki negativno vplivajo na pozornost voznika, prav tako zelo nevarno in zato popolnoma nesprejemljivo,« je poudaril. »Po nekaterih tujih raziskavah je tveganje za nastanek prometne nesreče kar štirikrat večje, če med vožnjo govorimo po telefonu,« je dodal.

Policisti nadzirajo vse voznike, še posebej pozorni pa so na voznike tovornih vozil in avtobusov, pri katerih je še

toliko bolj pomembno, da so osredotočeni na vožnjo, saj so zaradi karakteristik njihovih vozil (večja teža, večje dimenzije) potrebne še hitrejša reakcija oziroma odločitve voznika, ko mora odreagirati na nenadno nevarno situacijo, posledice neustreznih reakcij pa so zato lahko še bolj tragične. Pri nadzoru slovenski policisti uporabljajo tudi specialna policijska civilna vozila z vgrajenimi videonadzornimi sistemi, ki omogočajo lažje

odkrivanje in dokazovanje tovrstnih kršitev, je še pojasnil Vehovec.

Slovenska zakonodaja telefoniranje med vožnjo dovoljuje, če je v vozilo vgrajena naprava za prostoročno telefoniranje, a tudi to ni varno, še opozarjajo policisti. V primeru nujne uporabe mobilnega telefona je najbolj varno, da se ustavi na primernem mestu zunaj vozišča in pot nadaljuje te šele, ko končate pogovor, svetujejo.

Na sodišče ne more, na morje pa lahko

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na sojenju bratoma Ediju in Metiju Plavi, ki na kranjskem okrožnem sodišču poteka zaradi domnevnega izsiljevanja podjetnika Aleksandra Arha v letih 2013–2015, so ta teden želeli ponovno zaslišati oškodovanca, ki je kaznivo dejanje prijavil policiji, kasneje pa je ploščo obrnil in na sodišču zdaj zatrjuje, da izsiljevanja ni bilo. Zaslišanje pa je padlo v vodo, saj se Arh kljub prejetemu vabilu na sodišču ni pojavil. Sodišče pa že dlje časa neuspešno vabi na

zaslišanje tudi njegovo mati Antonijo Arh, ki se na vabila prav tako ne odziva.

Pomagala pa ni niti prisilna privedba, ki jo je že dvakrat odredila sodnica Polona Kukovec. Radovljiški policisti namreč Antonije Arh doslej še niso našli doma, čeprav se menda težko giblje. Ko so jo na domu iskali ta teden, so prejeli pojasnilo, da je Antonija na Hrvaškem. »Očitno njeno stanje to dopušča,« je prejeto informacijo pospremila predsednica senata.

Na zadnji obravnavi so tako zaslišali le eno pričo – Natašo Macarol, ki je z

Arhom v preteklosti poslovno sodelovala skupaj s Samom Horvatom. Kot je pojasnila, je Arh leta 2002 predlagal ustanovitev skupnega podjetja za prodajo pohištva višjecenovnega razreda, a se je že po nekaj mesecih izkazalo, da so s podjetjem samo stroški, zato sta iz njega s Horvatom izstopila, Arh pa jima je tedaj ostal dolžan njun vložek v skupno podjetje. Dolga ni povrnil vse do leta 2013, ko se je znova oglašil pri njiju z idejo o novem poslu, s katerim bi jima lahko odplačal dolg. Tedaj sta mu posodila 86 tisoč

evrov, za kar je Arh zastavil hišo svoje matere Antonije Arh v Kamni Gorici. Ker dolga kasneje ni odplačeval, so hišo zarubili, prodali, z izkupičkom pa je bil Arh dolg samo delno poplačan, je razložila priča, ki je za Arha dejala, da je deloval nastopaško in da je vedno znal lepo govoriti oziroma prepričevati. »Mislim, da je zelo neiskren, deluje pa iskreno, zaupanja vreden,« je ocenila. Da bi ji kdaj dejal, da ga izsiljujejo oziroma da ga je strah, se priča ne spomni, niti ji ni nikoli deloval prestrašen ali v stiski.

Drzna tatvina sredi noči

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Na Jesenicah so policisti v ponedeljek okoli polnoči obravnavali prijavo drzne tatvine. Kot so sporočili s Policijske uprave Kranj, je neznan storilec pri pekarni Karavanke in Gorenjski banki na Cesti maršala Tita

oškodovancu iztrgal torbo, nato pa stekel proti gimnaziji. Tat, za katerim policisti še poizvedujejo, je bil oblečen v temna oblačila.

V dogodku ni bil poškodovan nihče, žrtev tatvine pa je bila oškodovana za manjši znesek, so še razložili na policiji.

Nasilnež pristal v priporu

SIMON ŠUBIC

Jesenice – Jeseniški policisti so pred dnevi zaradi kaznivega dejanja z elementi nasilja obravnavali moškega, ki je pri tem lažje poškodoval nekdanjo partnerko, kršil pa je tudi prepoved približevanja.

Moškega, ki je bil za tovrstno nasilje že obravnavan, so kriminalisti po dogodku prijeli in ga pridržali. S kazensko ovadbo so ga privedli k preiskovalni sodnici, ki je zanj odredila pripor.

»Nasilje prijavite takoj, ko se zgodi. Ne odlašajte!« svetujejo policisti.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Takšnih pletenin ne delajo več ...

Desetletja po propadu radovljiške Almiri, nekdanj paradnega konja slovenske in jugoslovanske tekstilne industrije, je ta zaradi izjemne kvalitete in naprednega oblikovanja tako cenjena blagovna znamka še vedno trdno zasidrana v spominu generacij, ki so se s ponosom oblačile v pletenine z oznako Almira. Zdaj jo z navdušenjem spoznavajo tudi mlade generacije oblikovalcev.

MARJANA AHAČIČ

Mestni muzej Radovljica je v sodelovanju s Fakulteto za dizajn v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici sredi poletja pripravil razstavo, posvečeno nekdanji radovljiški tovarni pletenin Almira. Na razstavi je prikazan del bogatega gradiva depoja Almiri, ki ga hrani Mestni muzej Muzejev radovljiške občine, pa tudi izdelki študentov Fakultete za dizajn, ki so oblikovali vzorce in oblačila, ki se navezujejo na oblikovno in

vsebinsko dediščino Almiri.

»Mlade, ki so se v času, ko je na prelomu tisočletja Almira dokončno propadla, komaj rodili, navdušiti nad to nekoč sicer izjemno cenjeno znamko pletenin je predstavljajo precejšen izziv,« prizna Katja Praprotnik, kustosinja Mestnega muzeja Radovljica in soavtorica razstave. »A le dokler niso v roke dobili konkretnih kosov oblačil, ki so si jih ogledali od blizu, jih otipali, preverili šive, preizkusili gumbe ... Takrat sem se ob

njihovih navdušenih odzivih prepričala, da so dragoceni kosi v pravih rokah,« pove z zadovoljstvom Radovljičanka, ki se še spomni, kako je tudi sama kot otrok z mamo »v Almiri« raziskovala med policami in obešalniki ter uživala v pogledu na bogato izbiro mehkih pletenin.

Almira (ime je kratica za Alpska modna industrija Radovljica) je nastala iz po vojni zaplenjenih in nacionaliziranih pletilskih obratov. Že kmalu so na trg dali

pletenine z večbarvnimi kombinacijami, ki so bile sproti prodane. Leta 1966 so do tedaj ločene obrate v Radovljici in Lescah v celoti preselili v Radovljico, kjer so začeli graditi novo tovarno in se konec leta 1971 tudi vanjo preselili. Sredi sedemdesetih let je bilo v tovarni že okoli osemsto zaposlenih, ki so izdelali več kot 250 ton izdelkov.

Sledil je hiter vzpon in za tiste čase nenavadno uspešna širitev na tuje trge. »Prvi izvoz je tovarna zabeležila že leta 1957, ko je v Sovjetsko zvezo prodala 16.940 kosov pletenin. Tri leta kasneje je začela izvažati v takratno Češkoslovaško, leta 1961 so zabeležili tudi izvoz v ZDA in ZR Nemčijo. Leta 1965 je bil izvoz usmerjen v Češkoslovaško, Italijo, Švico, Veliko Britanijo, Kanado, Avstrijo in Belgijo ...« našteva Praprotnikova.

Almira je za svoje izdelke redno dobivala nagrade na domačih in tujih sejnih mode. »Almira je uživala status podjetja z visoko kvaliteto izdelkov in oblikovanja. Na področju oblikovanja moramo omeniti slikarko Vesno Gaberščik Ilgo, katere ime je močno povezano z Almiro. Bila je njena

Katja Praprotnik, kustosinja Mestnega muzeja Radovljica

Almira je bila poleg izvirnosti in inovativnosti tudi sinonim za kakovost pletenin. Številni jih še vedno hranijo v svojih omarah, mnogi so jih podarili mestnemu muzeju v Radovljici.

najvplivnejša in najprodornejša oblikovalka, ki je v Almiri oblikovala od leta 1968, za svoje oblikovalske dosežke pa prejela številne strokovne nagrade doma ter tudi na tujem,« poudarjata Tanja Devetak, profesorica na Fakulteti za dizajn, in kustosinja Katja Praprotnik.

»Almira je bila pojem za kvaliteto. Oblačil, kot so jih izdelovali v tej radovljiški tovarni, zdaj ni več,« pravi Praprotnikova in poudarja, da je bila v času vzpona tega izjemnega podjetja skoraj vsaka družina v Radovljici na neki način povezana z Almiro. »Ne le drugod, tudi domačini so radi kupovali in nosili te kvalitetne pletenine. Mnogi jih hranijo še danes, ko Almiri že dvajset let ni več,« je povedala, zadovoljna, ker so del gradiva

za razstavo muzeju podarili prav občani Radovljice. Nekaj ga je muzej pridobil po stečaju Almiri, del pa prav pred kratkim, ko ga je v enem od oddaljenih skladišč odkrila družba Sportina, ki je v začetku tega stoletja kupila prostore že propadle Almiri.

Na razstavi v Šivčevi hiši je predstavljen le košček vsega gradiva, ki ga o Almiri hranijo v muzeju. Prav zato si v muzeju želijo, da bi nekoč lahko postavili stalno razstavo o Almiri, morda celo v stavbi, na kateri je še danes mogoče videti obris nekdanjega tako znanega imena. V njej ima zdaj že skoraj dvajset let prostore drugo tekstilno podjetje, a številni Radovljičani bodo, ko se bodo odpravili tja, še vedno rekli, da gredo v Almiro.

Almira, kot jo na razstavi z naslovom Preteklost oblikuje sedanost vidijo študentje Fakultete za dizajn / Foto: Gorazd Kavčič

Kultura

Hribovske balade – novi album Uršule Ramoveš in Fantov z Jazbecove grape **Stran 14**

Zgodbe

Gorenjski podjetnik Roman Meško je direktor in solastnik podjetja Pacient. **Stran 15**

Zanimivosti

Pater Karel Gržan, duhovnik in kmet, kot se sam opredeljuje, ter avtor številnih knjig ... **Stran 16**

Od petka do petka

Ustavno sodišče je ocenilo, da začasna omejitev gibanja na občine v prvem valu epidemije covid-19 ni bila v neskladju z ustavo. / Foto: Gorazd Kavčič

V sredo so položili temeljni kamen novega Frischaufovega doma na Okrešlju. / Foto: Andraž Purg

Slovesnost ob 73. obletnici dneva vrnitve Primorske k matični domovini je potekala v Vojašnici slovenskih pomorščakov v Ankaranu. / Foto: Tamino Petelinšek (STA)

Omejitve gibanja ni bila v neskladju z ustavo

SIMON ŠUBIC

Poseg v svobodo gibanja ustavno dopusten

Ustavno sodišče je v sredo sporočilo svojo odločitev, da začasna omejitev gibanja na občine v prvem valu epidemije covid-19 ni bila v neskladju z ustavo. Po oceni ustavnega sodišča so izpodbijane določbe, ki so s prepovedjo gibanja izven občine prebivališča uveljavile poseg v pravico do svobode gibanja, zasledovale ustavno dopusten cilj in niso bile prekomerne. Poseg v svobodo gibanja z namenom preprečevanja širjenja nalezljivih bolezni je ustavno dopusten, če oblast z razumnimi razlogi že v času uvedbe ukrepa izkaže upoštevno verjetnost, da bi tak poseg lahko zaznavno prispeval k preprečevanju širjenja nalezljivih bolezni, je navedlo sodišče, ki meni, da je bila izkazana upoštevna verjetnost, da bi – glede na takratne podatke – prepoved gibanja izven občine prebivališča lahko prispevala k zmanjševanju ali upočasnjevanju širjenja bolezni covid-19 – predvsem z zmanjševanjem števila dejanskih stikov med osebami, ki so prebivale na območjih z višjim številom okužb, in osebami na območjih z nižjim številom okužb ali celo brez njih. Sodišče še

opozarja, da je šlo za okoliščine, ki so se pojavile prvič, v katerih tudi primerjalno ne obstajajo preverjene dobre prakse in ki očitno terjajo aktivno delovanje državnih oblasti. Glede na tedanjo epidemiološko sliko tako vlada ni mogla predvideti, da bo zgolj s pomočjo že uvedenih ukrepov mogoče preprečiti širjenje okužbe do te mere, da bi lahko bila vsem bolnikom glede na dejanske zmogljivosti sistema zagotovljena ustrezna zdravstvena oskrba.

Na Okrešlju položili temeljni kamen

Na Okrešlju so v sredo ob prisotnosti predsednika vlade Janeza Janše in gospodarskega ministra Zdravka Počivalška položili temeljni kamen novega planinskega doma, jutri pa bodo prostovoljci že začeli betonirati temeljno ploščo. Če bo denarja dovolj in vreme naklonjeno gradnji, bi lahko novi Frischaufov dom prve goste sprejel leta 2022, so napovedali. Nov dom gradijo, ker je stari novembra lani zgorel zaradi napake na električni omarici. To je bil že drugi pogoreli dom Planinskega društva Celje Matica v zadnjih letih; jeseni 2017 je pogorel Kocbekov dom na Korošici. Novi Frischaufov dom, ki ga je zasnoval

arhitekturni biro Kultivator iz Celja, bo sodobno grajen in primerljiv s podobnimi sodobnimi planinskimi domovi v tujini. Pritličje bo grajeno iz lahke opeke, vsa nadstropja pa bodo zgrajena po lesno-skeletnem montažnem sistemu. Ostrešje bo leseno in izolirano. Objekt bo energetske varčen. Imel bo sedem sob in skupna ležišča, skupaj 49 ležišč. Prav tako bodo imeli skupen večnamenski prostor, ki bo omogočal izvedbo različnih delavnin in izobraževanj. Centralni prostor doma bo svetla jedilnica v pritličju, ki bo ponujala okoli 80 sedežev, mize pa bodo tudi v okolici doma, je pojasnil generalni sekretar PZS Matej Planko. Ocenjena vrednost projekta je 1,15 milijona evrov. Večino denarja bodo zagotovili iz lastnih virov, donacij in sponzorstev ter iz različnih javnih razpisov. Na pomoč bo priskočila tudi država, saj so poslanci novembra lani ob sprejemanju proračunov za leti 2020 in 2021 za obnovo obeh domov namenili 400 tisoč evrov.

Pahor: preveč nestrpnosti

V torek smo v Sloveniji zaznamovali državni praznik vrnitve Primorske k matični domovini. »Primorci nas je zgodovinska usoda po prvi svetovni vojni

proti naši volji pahnila izven okvirjev matičnega naroda. Upor proti fašizmu in partizanski boju pa sta nas po naši volji po drugi svetovni vojni vrnili v skupno domovino,« je na slovesnosti v Ankaranu, potekala je v soboto, dejal predsednik republike Borut Pahor. Kot je poudaril, je med nami vse preveč nestrpnosti in sovraštva, »to pa ni prihodnost, ki je obetavna«. Naša odgovornost je, da krepimo tiste demokratične in državotvorne vrednote, ki so gradnik obetavne prihodnosti, je pozval.

Poslanci danes o interpelaciji Hojsa

Državni zbor bo danes obravnaval interpelacijo notranjega ministra Aleša Hojsa, kar je bilo sicer predvideno že za ponedeljek, a so se v četrtek prejšnji teden odločili, da sejo prestavijo. S tem ni bilo treba organizirati seje na daljavo, ki so jo v LMŠ predlagali zaradi karantene in samoizolacije nekaterih njihovih poslancev. Ker je karantena že potekala, bo jutrišnja izredna seja potekala kot običajno. Interpelacijo so vložili LMŠ, SD, Levica in SAB, predvsem zaradi odločitve ministrstva, da odpravi prepoved koncerta spornega hrvaškega glasbenika Marka Perkovića Thompsona v Mariboru.

Slovinci v zamejstvu (764)

Dvojezična Koroška v besedi in sliki

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na vrtu Lili Novy ob stavbi Društva slovenskih pisateljev in slovenskega PEN kluba v Ljubljani so v ponedeljek zvečer predstavili zanimivo publikacijo: zbornik z naslovom Unser Kaernten – Naša Koroška, literarni poskus obdelave. V okviru deželne projekta v počastitev 100. obletnice koroškega plebiscita so ga izdali Mohorjeva iz Celovca, Društvo slovenskih pisateljev v Avstriji in deželna Zveza koroških pisateljev in pisateljev. V njem predstavljajo svoja dela štirideset koroških literarnih ustvarjalcev, od katerih jih je dvajset napisalo svoja dela v slovenščini, dvajset pa v nemščini, urednik Adrian Kert pa je vanj vključil še dvajset likovnih poslikav, ki jih je izbrala

Tanja Prušnik. Še pred desetimi leti bi bila misel na izdajo zbornika s takšno vsebino utopična. Današnji koroški časi so očitno drugačni ...

Ponedeljkova predstavitev v Ljubljani je bila prva v Sloveniji. Predsednica slovenskega PEN kluba Ifigenija Simonovič je povedala, da nekateri v zborniku zastopani

avtorji pišejo v obeh jezikih, sama knjiga pa z besedo in sliko predstavlja vzdušje v deželi. Direktor Mohorjeve iz Celovca Franc Kelih pa je dejal, da je to posebna knjiga, saj se medsebojno bogatita oba jezika. Ivana Kampuš je prebrala pozdravne besede predsednika Društva slovenskih pisateljev v Avstriji

V letu stote obletnice plebiscita se vrstijo srečanja med predstavniki Republike Slovenije in Republike Avstrije. V soboto (jutri), 19. septembra, ob 11. uri se bosta v Globasnici (Globasnitz) srečala predsednika avstrijskega in slovenskega državnega zbora Wolfgang Sobotka in Igor Zorčič. Popoldne bosta obiskala še Muzej Peršman v Podpeci nad Železno Kaplo in se srečala s potomci Peršmanove družine. Nemški vojaki in policisti so 25. aprila 1945 umorili enajst njenih članov.

Udeležence ponedeljkove predstavitve zbornika Naša Koroška na vrtu Lili Novy v Ljubljani je nagovoril tudi direktor Mohorjeve iz Celovca Franc Kelih. / Foto: Gorazd Kavčič

Nika Kuppra, Gabrielle Russwurm - Biro pa je nagovorila udeležence večera v imenu Zveze koroških pisateljev in pisateljev.

Na oder so stopili nekateri avtorji, zastopani v knjigi.

Svoja dela so brali: Gabrielle Russwurm - Biro, Herbert Fleck, Karin Prucha, Claudia Rosenwirth - Fendre, Alfred Woschitz in Ivana Kampuš, ki je nemška besedila prevedla v slovenščino.

Po svetu

Heglovih dvesto petdeset

Pred 250 leti, 27. avgusta 1770, se je v Stuttgartu rodil Georg Wilhelm Friedrich Hegel. Postal je eden največjih mislecev v zgodovini človeštva. Umrl je 14. novembra 1831 v Berlinu, domnevno zaradi kolere – takratne epidemije ...

MIHA NAGLIČ

Minervina sova

»To jutranjo zarjo klenejšega duha jaz pozdravljam, njega kličem, edino z njim se ukvarjam, saj trdim, da filozofija mora imeti vsebinskost, in bom to vsebinskost razvil pred vami; nasploh pa kličem zraven duha mladosti, kajti mladost je lepi čas življenja, ki še ni ujet v sistem omejenih smotrov nuje in je za sebe sposoben svobode brezinteresnega ukvarjanja z znanostjo; prav tako mladost še ni obremenjena z negativnim duhom nečimrnosti, z brez vsebinskostjo tega zgolj kritičnega naprezanja. Srce, ki je še zdravo, ima še pogum, da zahteva resnico, in kraljestvo resnice je tisto, v čemer ima filozofija svoj dom, kar si ona izgradi in česar smo deležni skozi njen študij. Kar je v življenju resnično in veliko in božansko, je to na podlagi ideje; cilj filozofije je, da jo dojamemo v njeni resnični podobi in občosti. Narava je tako zavezana, da um izpelje le z nujnostjo; kraljestvo duha pa je kraljestvo svobode, – vse, kar drži skupaj človeško življenje, kar ima vrednost in velja, je duhovne narave; in kraljestvo duha eksistira edino skozi zavest resnice in pravice, skozi dojetje

ideje.« (Vir: Oris filozofije pravice) / Pa še nekaj navedkov iz Heglovih del. O zgodovini in duhu: »Neogibnost, narava in zgodovina so le orodje razodetih duha.« O človeku: »Človek ni nič drugega kot njegova dejanja.« O strasti: »V svetu niso dosegli ničesar velikega brez strasti.« O celoti in delu: »Kadar želimo videti hrast v silnosti njegovega debla, širjavi njegovih vej in množici njegovega listja, nismo zadovoljni, če nam na tem mestu pokažejo želo.« O svobodi: »O nobeni drugi ideji se ne ve tako splošno kot o svobodi, da je nedoločena, dvoumna in zmožna največjih nesporazumov ter jim zavoljo tega dejansko podvržena, in nobena ni v rabi s tako malo zavesti.« / Navedli smo torej nekaj odlomkov iz Heglovih del, da bi si lahko predstavljali, kako je razmišljal. Najvišja postavka njegove filozofije je um. Ta se odtuji od samega sebe, potem pa se skozi neživo in živo naravo vrača k zavedanju samega sebe, tega pa doseže v človeku v svoji najvišjih oblikah – v umetnosti, religiji in filozofiji (Heglovi), v kateri se razkrije kot absolutni duh. V Uvodu v Filozofijo pravice, iz katerega je prvi odlomek, je Hegel zapisal svoj najbrž najslovičnejši stavek: »Minervina sova poleti

še, ko pada mrak.« Ta stavek se je največkrat razumel tako, da filozofija pride vselej prepozno, tedaj, ko je svet že izgotovljen, torej prepozno, da bi ga spreminjala, lahko ga kvečjemu spozna. Marx je temu nasprotno postavil slovito geslo, da so filozofi svet le tako ali drugače interpretirali, gre pa za to, da ga spremenimo. To sta dve temeljni poziciji oziroma možnosti človeka v odnosu do sveta. Prva je, da ga le opazuje in ob njem razmišlja, druga je, da javno posega vanj in ga poskuša spremeniti, če ne gre drugače, tudi na silo. Kaj se pri tem lahko zgodi, pa smo videli v obdobjih revolucionarnega terorja, tako v francoski kot v ruski revoluciji, pa v kitajski kulturni revoluciji in ne nazadnje pri nas v nasilnih dejanjih ob koncu druge svetovne vojne ... Seveda to ni Heglova krivda, veličastni lok njegovega mišljenja se pne visoko nad vsem tem, na vrhu tega loka pa dogajanje pod seboj kontemplira Minervina sova ...

Ogroženo ribištvo

»Prihodnjadesetletjebodo številnim vrstam prinesla boj z visokimi temperaturami, ki bodo višje od tistih, znotraj katerih se vrste lahko razvijajo in napredujejo.

To bo imelo močan vpliv na populacijo in vzorce razširjenosti morskih vrst. Manj rib pomeni tudi manj hrane in manj prihodka za tiste, katerih življenje je odvisno od morja. Posledice toplejših oceanov bodo imele velik in nesorazmeren vpliv na male ribiče, ki prispevajo polovico svetovne proizvodnje rib ... Če se bodo emisije CO₂ še naprej gibale po zdajšnji poti, lahko pričakujemo množično izumrtje morskih vrst in uničenje številnih morskih ekosistemov. Če še naprej ostanejo neaktivni in ne ukrepamo, bomo utrpeli velike izgube. Milijoni ljudi bodo ostali brez sredstev za življenje in ne bodo imeli česa dati na krožnik ...« To je povedal Philipp Kanstinger, strokovnjak za morja in oceane pri WWF (Svetovna organizacija za varstvo narave). To se bo zgodilo, če bo temperatura zrastle več kot 1,5 stopinje Celzija. Prizadeti pa bodo predvsem mali ribiči, ki se z ribolovom preživljajo.

Nevarni NYC

Leta 2001 napad islamistov, leta 2008 napad finančne krize, zdaj napad pandemije. Vele mesto New York City postaja eno najbolj nevarnih na svetu. Kaj na vse to poreče Minervina sova?

Filozof Hegel (1770–1831) in njegovi študenti med predavanjem v Berlinu, litografija Franza Kuglerja iz leta 1828 / Foto: Wikipedia

Ribiči, ki lovijo na hoduljah, fotografirani leta 2006 v Šrilanki. Ti in drugi »mali ribiči« so zaradi podnebnih sprememb najbolj ogroženi. / Foto: Wikipedia

Tako so na vrhuncu pandemije covida-19 potekali medicinski posegi v vojaški poljski bolnišnici v newyorškem Javits Centru, 30. marca 2020. / Foto: Wikipedia

Za boljšo šolo (91)

Notranja in zunanja harmonija

IVKA SODNIK

Preden zaključimo listanje po Svetinovi knjigi Slovenska šola za novo tisočletje, namenimo nekaj pozornosti še petim vrstam vzgoje v prihodnji slovenski šoli, če bo do korenitih sprememb v resnici kdaj prišlo. To so estetska, socialna, psihološka ter dušna in duhovna vzgoja.

Razmišljujoč človek z razvitim čutom za pravilno ravnanje naj bi imel izoblikovan tudi čut za lepoto in pravo mero. Estetska vzgoja je v našem šolskem sistemu podcenjena, saj imajo predmeti s tega področja minimalno število ur. S takšnim odnosom do lepega se dela mladim velika škoda, saj je prav estetska vzgoja glavni steber vsakršne vzgoje. Razvit estetski čut ne le bogati

naše notranje življenje, pogosto nam je v pomoč pri moralni kulturi, saj se nam zdijo etično nesprejemljiva dejanja preprosto grda. Grobost, nasilje, krutost ali zlaganost so grda ravnanja. Eno temeljnih sredstev estetske vzgoje je lepota in harmonija okolja, v katerem otrok živi, urejenost prostorov, izbira glasbe, lepo besedno izražanje ter pisanje in kultivirano vedenje ljudi. Drugo pomembno sredstvo estetske vzgoje pa je poleg spoznavanja največjih umetniških dosežkov tudi praktično ustvarjanje na vseh področjih umetnosti – likovnem, glasbenem, plesnem, dramskem, literarnem, filmskem in fotografskem. Vse te dejavnosti bi morale biti dostopne vsem

otrokom in bi morale potekati v rednih šolah. Estetski vzgoji je treba nameniti vsaj toliko pozornosti in sredstev kot npr. matematiki ali slovenščini.

Enako podcenjeni kot estetska in moralna vzgoja sta tudi socialna in psihološka, pravi Janez Svetina. To sta področji, ki naj bi mladim pomagali razviti osnovne socialne sposobnosti in veščine, da bi bolje razumeli sebe, znali stopati v odnose ter delati in živeti z drugimi. Otroke učimo, kako opravljati neki poklic, nič pa o tem, kako zadovoljno živeti. Tu pogosto šepa tudi domača vzgoja, saj starši otrokom dajejo včasih celo napotke. Zato je šola tista, ki bi morala dati otrokom

ustrezen pouk za življenje, kako ravnati s seboj in kako s soljudmi. V naših šolah socialna vzgoja sicer poteka, vendar gre predvsem za navajanje otrok na zaželene in sprejemljive vzorce obnašanja, na konformizem, na to, da bi se otrok obnašal kakor drugi in kot se od njega pričakuje. Ni dovolj zgolj upoštevati bonton in pravila lepega vedenja, zlasti če smo opazovani in nadzorovani. Otroci bi morali razumeti in znati pravilno oceniti posamezne socialne situacije, da bi se znali odločiti za ustrezno obnašanje. V ta namen je treba veliko vedeti o človeku in ljudeh, predvsem pa dobro poznati in razumeti sebe.

Marsikaj je treba vedeti tudi o naravi medosebnih

odnosov, predvsem o tem, kaj je zdravo in kaj popolnoma neprimerno. Vsega tega se lahko in bi se morali učiti v šoli. Čeprav je otrokova prva izkušnja človeške skupnosti družina, se veliko dogaja tudi v šoli in med prijatelji. V šoli je nešteto možnosti učenja socialnih in psiholoških veščin, tako pri pouku kot pri razvedrilu v odmorih in na poti v šolo. Praktično učenje teh veščin poteka pri skupinskem delu, pri športnih igrah, v medsebojni pomoči in pogovorih ter razreševanju konfliktov. Teoretično so naši šolarji v tem dobro podkovani, manjka pa jim priložnosti, da bi vadili uspešne vedenjske vzorce, kako sodelovati in se izogibati nepotrebnim sporom.

Kultura

Se pojejo balade s hribov

Uršula
in Janez
Ramoveš

Hribovske balade je naslov šestemu albumu Uršule Ramoveš in Fantov z Jazbecove grape. Dvanajst pesmi, dvanajst zgodb, glas in muzika, se zdi tako znanih, tako ljudskih, a nas vendarle vedno znova, ko jih poslušamo, popeljejo v neki drug svet, proč od običajnega vsakdana. Suša nad Hotavljami ni tako daleč, le malo v hrib, kjer smo se pogovarjali z Ramoveševima – Uršulo, ki pesmi poje, in Janezom, ki jih piše.

IGOR KAVČIČ

Se pogovarjamo o »karantenskem« albumu, s tem ciljam predvsem na čas, ko so Hribovske balade dobivale končno glasbeno podobo?

Uršula: Proces nastajanja tega albuma je bil dolg. Tako dolg, da je navsezadnje trčil tudi v obdobje karantene. Načrtovali smo ga približno štiri leta. Vsakič, ko smo bili odločeni, da gremo snemat, je nekaj prišlo vmes. Tako sem lani avgusta skoraj vrgla puško v koruzo in sklenila, da ga sploh ne bomo posneli. Potem pa se je zgodilo nekaj prelomnih spodbud, najpomembnejša pa je bila finančna spodbuda Glasbene zadruge Celinke (zanjo Janez Dovč), ki nam je ponudila nekaj sredstev. Tako smo rezervirali Studio Metro in oblikovalca zvoka Janeza Križaja. Izbrala sem 22. in 23. februar, dneva med šolskimi počitnicami, ko je moj glas v formi. V dveh dneh smo posneli vokale, klavir in harmoniko za devet pesmi, tri pesmi pa z Martin Ramoveš Bandom (Martin Ramoveš, Marko Petrič, Rok Skoliber), prišel je tudi Boštjan Gombač in v eni skladbi dodal krilni rog in klarinet. Glavnina snemanja je bila pod streho. Križaj je odšel na Silbo, da bi tam opravil končno miksanje in bi v maju v okviru Druge godbe lahko s koncertom zaznamovali izid zgoščenke. A prišel je 15. marec, vse se je ustavilo in naša plošča je postala karantenska. Križaj je na Silbi ostal štiri mesece, dokončal polovico plošče, nam pa ni uspelo nasneti instrumentov na polovico skladb. Moralo je počakati. Kljub temu smo v marcu plasirali dva singla Od Marije in Biv je vesele.

Konec maja smo v domačem studiu Nina de Glerie nasneli še bas (Nino de Gleria), violino (Jelena Ždrale), bobne (Blaž Cekarec), drobna tolkala in nekaj spremljevalnih vokalov. Prišlo je še fotografiranje in oblikovanje ovitka za album, kjer se je odrezal priznani oblikovalec Boštjan Pavletič. Konec julija je bilo vse nared za tisk. Vsi naštetih sodelujoči na albumu so ljubitelji naše glasbe in so z veseljem zastopali sodelovali pri projektu.

Janez: Tako je to. Človek nima želje, da bi poletel, pa potem vseeno poleti.

Kako ste v tem času torej financirali album?

Uršula: Kot rečeno, smo za zagon dobili znesek od Založbe Celinke, vsi honorarji poletnih koncertov se še vedno stekajo v poravnavo stroškov. Zahvalila bi se tudi poljanskemu podjetju Polycom, ki nam je omogočilo, da smo odkupili prvi paket zgoščenk. Ko plošča izide, jo avtor od založbe mora najprej odkupiti po nabavni ceni. Toliko o dobičkih. Dobiček je edino dober občutek, da smo s šestim albumom ovekovečili novih dvanajst pesmi zase in za naše zveste oboževalce.

Fotografije so nastale tu nekje v vaših krajih?

Uršula: Posneli smo jih s fotografom Jako Babnikom tu blizu na travniku, ki se mu reče na Slemenih, v ozadju sta Blegoš in Koprivnik. Ideja je bila sprva drugačna. Izbrano smo imeli drugo prizorišče s podobnim ozadjem in s senenimi balami v bližini. Ko smo se pripeljali na kraj prizorišča, je bilo to zaparkirano s tovornimi vozili in fotografiranje smo na hitro prestavili na Slemena.

Album ste že predstavili na nekaj koncertih ...

Uršula: Konec avgusta smo v roke dobili album in sledili so manjši koncerti v Izoli pri Mefu, v Ljubljani, Druge godbe lahko s koncertom zaznamovali izid zgoščenke. A prišel je 15. marec, vse se je ustavilo in naša plošča je postala karantenska. Križaj je na Silbi ostal štiri mesece, dokončal polovico plošče, nam pa ni uspelo nasneti instrumentov na polovico skladb. Moralo je počakati. Kljub temu smo v marcu plasirali dva singla Od Marije in Biv je vesele.

Ne dvomim, da bi pri sedmih Janezovih pesniških zbirkah in vseh njegovih še neobjavljenih pesmih z lahkoto iz rokava stresli še nekaj albumov. Ampak od zadnjega z naslovom Talisman je minilo kar sedem let.

Uršula: Tudi kakšna pesem na Hribovske balade je stara toliko. Sicer pa so pesmi po večini iz Janezove zbirke Marije Dolinar Soloples za neveste (Sanje, 2015). Za zdaj ni načrtov za novo izdajo, saj nas je ta kar malo utrudila.

»Drugega nisa imele, drugega nisa smele, zato sa pele. Pele od Marije,« berem v pesmi Od Marije. Za kakšen motiv gre?

Foto: Jaka Babnik

Uršula Ramoveš in Fantje z Jazbecove grape na Slemenah s Koprivnikom v ozadju

Janez: Gre za motiv Marije, ki je v slovenski ljudski pesmi zelo pogost. Hribovske balade Marije Dolinar so podobne ljudskim pesmim, pripovedujejo iste zgodbe.

Kako se sicer razumete z Marijo Dolinar, vas pogosto obišče tu gori v Suši?

Uršula: (navihano) Odlično se razume z njo, takrat je v svojem svetu.

Janez: Če ni Marije Dolinar, si jo je treba izmisliti. Za svojo petdesetletnico sem želel imeti malo drugačno »veselico«, kot je v naših krajih sicer običaj. Z nekaj prijatelji sem se odločil, da izdam knjigo, ki bo kot povabilo na praznovanje. Lahko bi rekli, da je bil to nekakšen duhovni piknik. V zbirki so med drugimi tudi trije sklopi pesmi v knjižnem jeziku, ki jih nisem objavil še v nobeni prejšnji zbirki.

Predstavljajte si, da pride v antikvariat, si ogledujete knjige in naletite na zbirko pesmi Marije Dolinar. Nikoli slišali. Kupite knjigo za dva evra, jo odnesete domov in imate čudovito darilo – knjigo, ki ste jo želeli prebrati.

Ampak zgodbe, ki jih poslušamo v baladah, niso nujno iz Poljanske doline. Zdi se mi, Janez, da v njih razkriivate ta slovenski etos, zakoreninjen v ta čudovit, a včasih tudi trpek košček sveta na planetu Zemlja ...

Janez: To so univerzalne zgodbe, ki so locirane v teh

krajih, lahko pa jih vsak prepozna tudi v svojem okolju. Povsod v zahodni kulturi poznamo ljubezen, ljubosumje, alkohol, umor iz strasti ... Balade so v tem zelo univerzalne.

Uršula, kako izberete pesmi, da bi jih uglasbili?

Uršula: Najpomembnejše se mi zdi besedilo, potem pa mora biti pesem tudi po ritmu primerna za uglasbitev. Fino je, če najdem kitico za refren.

Če hočemo, da skladba zaživi, je pomembna tudi dobra priredba in troglasna pevka linija. Pevca in instrumentalista Joži Šalej in Metod Banko sta mi v veliko pomoč pri njenem nastanku.

Včasih se obremenjujem s tem, ali je melodija avtentična ali pa sem jo že kje slišala in jo podzavestno uporabila. Po navadi jo prvi potrди Joži Šalej – in to na zelo prijeten način, tako da mi melodije nič ne spreminja, kar mi da vedeti, da je dobra.

Ima Janez kaj vpliva na izbor pesmi, ki jih uglasbite?

Janez: Na Uršulin izbor vpliva samo besedilo, njegova vsebina in nič drugega.

Uršula: Zgodi se, da je meni všeč in prav tako ljudem, Janezu pa ne. Pa še to zelo redko.

Janez: Ampak kot rečeno, nobenega vpliva nimam na izbor in na glasbo. Sem samo poslušalec. Dobro pa je, če na primer pesem z naslovom Blues. Žalostni žalostni demoni tudi zazveni

kot blues. Pravzaprav je tudi zgodba v tej baladi en tak blues. Sicer pa skoraj nikoli ne razmišljam o muziki, ko pišem. Biv je vesele je priredba skladbe Beng beng, ki jo je napisal Sonny Bono in je edino na glasbo narejeno besedilo na tem albumu.

Prvič doslej ste vključili tudi električno kitaro, ki jo igra vajin sin Martin. Dodal je ščepec Nicka Cava. Uf, kako dobro gre ta zvok v zgodbo Hribovske balade ...

Uršula: Martin je bil »na doseg«, pa sva se dogovorila za pesem Biv je vesele, narkar smo celoten Martin Ramoveš Band vključili še pri dveh skladbah in obakrat je zazvenelo suvereno. Ko zdaj gledam nazaj, je bilo mogoče dobro, da smo toliko časa odlašali s snemanjem, tako smo lahko vključili tudi Martina in njegove, ki so v zadnjih letih postali odlični band.

V kabarejski Nedejla popovne nekdo pogoltno žabo, da dokaže brezpogojno ljubezen. Se je splačalo sem in tja »jesti žabe«, da dokazali, kako radi imate pesmi in glasbo, ki jih požete?

Uršula: Se je. Kar nekaj smo jih pojedli in splačalo se je. Na album sem ponosna, menim, da je naš najboljši do sedaj. Kmečka logika pravi, da je spomladi posajen krompir jeseni treba pobrati, pa naj bo še tako zanič. Tudi mi smo spravili pod streho naše hribovske balade. Upam, da bodo dolgo zdržale.

»Na album sem ponosna, menim, da je naš najboljši do sedaj. Kmečka logika pravi, da je spomladi posajen krompir jeseni treba pobrati, pa naj bo še tako zanič. Tudi mi smo spravili pod streho naše hribovske balade. Upam, da bodo dolgo zdržale.«

Zgodbe

Šest tisoč reševalnih prevozov na mesec

Gorenjski podjetnik Roman Meško je direktor in solastnik ljubljanskega podjetja Pacient, vodilnega zasebnega izvajalca reševalnih prevozov pri nas.

ALEŠ SENOŽETNIK

Osnovna dejavnost podjetja Pacient je reševalna služba, med njihove storitve pa sodi še organizacija zdravljenja, samoplačniški prevozi doma in v tujini ter medicinska dežurstva na javnih prireditvah. V Sloveniji zaposlujejo 120 ljudi, v Zagrebu s 45 zaposlenimi in 25 reševalnimi vozili pokrivajo polovico mesta. »Je pa specifična dela tam drugačna, saj smo omejeni predvsem na mesto, medtem ko v Ljubljani oz. Sloveniji izvajamo reševalne prevoze iz Ljubljane po celi Sloveniji,« pravi Meško in dodaja, da je njihova dejavnost v Beogradu za zdaj na stranskem tiru, saj okolje tam še ni zrelo za tovrstno dejavnost: »Država ima zelo veliko svojih problemov in lahko smo veseli, da je pri nas drugače oziroma da je

tako, kot je. Treba je vedeti, da je zdravstvo v Sloveniji na zelo visokem strokovnem nivoju tako z znanjem kot tudi opremo. To opažamo, ko izvajamo reševalne prevoze naših državljanov iz tujine in jih večina želi samo čim prej priti domov, tudi iz razvitih zahodnih držav.«

A po besedah soustanovitelja in poleg Vita Vidmarja tudi solastnika podjetja je bilo pred skoraj tridesetimi leti, ko se je podjetje ustanovljalo, razmišljati o zasebnih zdravstvenih storitvah še vedno tabu tema. »Tudi na ministrstvu, ko smo zaprosili za dovoljenje, sploh niso vedeli, kam naj nas vtaknejo in kaj želimo. Saj obstajajo reševalne postaje, zakaj je treba to spuščati v zasebne vode, je bil odgovor. Po dolgotrajnem vztrajanju sva s partnerjem le dosegla dovoljenje in kasneje

tudi koncesijo ter pogodbo z ZZZS. Ideja za to je prišla ob delu na reševalni postaji Ljubljana, kjer sem takrat delal kot študent in sem videl stvari, ki bi jih lahko naredili bolje. S tem, ko smo se pojavili mi, pa se je tudi tam začelo spreminjati videnje. Seveda smo na začetku dobili veliko polen pod noge, vendar smo z vztrajanjem in dobrim delom ta polena porabili za dodatno 'kurjavo', ki nas je še bolj motivirala pri našem delu,« pravi.

Zdravstveni delavci v času epidemije covid-19 spadajo med najbolj obremenjene, in kot pravi Meško, so se na epidemijo dobro pripravili in zagotovili zaščitno opremo. Tudi sedaj pa precej pozornosti posvečajo preventivi pri zaposlenih. »Do sedaj nismo imeli nobene okuženega, čeprav smo prepeljali veliko pacientov,

okuženih s covidom-19. Smo namreč ena od desetih reševalnih služb, ki jih je ministrstvo za zdravje določilo za reševalne prevoze okuženih. Je pa v našem poslu to vsakdanjik, saj z reševalnimi vozili, tudi ko ni epidemije, prepeljemo veliko pacientov z ostalimi okužbami, a je prav tako treba izvajati vse potrebne mere zaščite pred nalezljivimi boleznimi.«

Sogovornik meni, da se je država dobro odzvala na epidemijo. »Seveda je prišlo do pomanjkljivosti, vendar so bile, vsaj tako gledam in vidim jaz, hitro odpravljene. Treba se je pač zavedati, da je tako rekoč čez noč nastopilo vojno stanje. Podobno situacijo sem občutil že med osamosvojitveno vojno, ko sem delal na Reševalni postaji Ljubljana, leta 1991. Tudi takrat smo bili na hitro mobilizirani

Roman Meško / Foto: osebni arhiv

in poslani na fronto,« pravi Meško, ki dodaja, da se večina ljudi novi situaciji prilagaja, manjšina jo jemlje celo preveč resno oz. se odziva panično, prav tako manjši del pa je proti vsem ukrepom. »Ampak, tako pač cloveštvo deluje. Zmotilo me je predvsem, da so po treh mesecih karantene in počivanja doma znali vprašati samo, kdaj bomo lahko šli na počitnice, na morje. Po treh mesecih nedela, so potrebovali počitnice. Tako,

malo alanfordovsko je vse skupaj delovalo. Za nas ni bilo karantene in počitka,« je kritičen sogovornik, ki sicer pogled usmerja v prihodnost: »Ostati na najvišjem možnem nivoju delovanja. Skrbeti za zadovoljstvo med kadrom in nabavo najboljših možne opreme in reševalnih vozil. Treba je vedeti, da mesečno opravimo več kot šest tisoč reševalnih prevozov, za kar uporabljamo 45 reševalnih vozil, delo pa opravlja več kot sto zaposlenih.«

Ta čudoviti svet lutk

V Galeriji Paviljon NOB v Trzinu je do sredine oktobra na ogled razstava Od lutke do maske in ilustracije arhitektke in slikarke Eke Vogelneke.

IGOR KAVČIČ

Prva jesenska razstava v trziškem Paviljonu je, odkar je bil ta pred štirimi leti temeljito prenovljen, vedno namenjena najmlajši publiki, saj se ob začetku šolskega leta v njej predstavljajo likovniki, ki v največji meri ustvarjajo za otroke. Tokrat so v Trzinu povabili arhitektko in slikarko Eko Vogelneko, znano slovensko ilustratorko, lutkarico, scenografko, kostumografko ter režiserko otroških lutkovnih predstav in televizijskih oddaj.

Njena televizijska Bisergora ter klasike, mnoge več kot stokrat uprizorjene predstave v Lutkovnem gledališču Ljubljana, kot so Kdo je napravil Vidku srajčico (2006), Povodni mož (2009), Makalona (2012), Mojca Pokrajculja (2015), so le novejši prispevki k slovenskemu lutkarstvu. Njen opus obsega ilustracije za več kot trideset knjig, likovno je opremila več kot petdeset uprizoritev, več kot petdesetim televizijskim oddajam je napisala

scenarije, jih likovno opremila in režirala, podpisala se je tudi pod več kot deset avtorskih lutkovnih predstav.

Gre za pregledno razstavo, ki že dve leti potuje po Sloveniji, prvič pa je bila predstavljena v Lutkovnem gledališču Maribor. »Vsa svoja dela, ilustracije, lutke, scene in podobno imam shranjene po stanovanju, na omrah in v kleti. Ko smo preurejali bivalne prostore, sem razmišljala, kaj naj z vsem tem počnem, pa sem si rekla – nič, preden se bom resneje začela ukvarjati s tem, lahko naredim pregledno razstavo,« o spodbudi za razstavo pove Eka Vogelneka. »Po Mariboru je sledila razstava v Ljubljani, nato v Sežani, Vipavskem križu, na Ptuj, v Ormožu. Vsaka je nekoliko drugačna od prejšnje, že zaradi različnega razstavišča, prilagajam in posodabljam pa tudi vsebino.«

Tokrat je na ogled izbor ilustracij iz več slikanic s konca osemdesetih in začetka devetdesetih let, seveda pa so na ogled različne vrste

Eka Vogelneka ob portretnih marionetah kulturnikov Boštjana Hladnika, Svetlane Makarovič, Dese Muck in drugih, ki so lani gostovale v galeriji Eji Štih v Boliviji. / Foto: Igor Kavčič

lutk, od marionet in ročnih lutk do namiznih, ročnih mimičnih ter filmskih lutk.

Kakšna mora biti lutka, da pritegne otroke? »Lutke morajo biti nekoliko karikirane podobe ljudi in živali, predvsem pa živopisne. Sama sem po naravi koloristka,«

odgovarja umetnica in na razstavi pokaže, da so take tudi portretne marionete naših kulturnikov, ki jih je izdelala posebej za razstavo v Cankarjevem domu in je nekatere izmed njih celo uporabila v predstavi. Lani jih je Eji Štih tudi odnesla

na razstavo v galerijo Manzana, ki jo vodi v Santa Cruzu v Boliviji.

Če je pred več kot štiri desetimi leti začela kot ilustratorica, se kasneje začela posvečati scenografijam, kostumografiji in izdelavi lutk, je v zadnjih dvajsetih

letih veliko režirala otroške lutkovne predstave in televizijske oddaje. »Rada režiram, ker moram pri tem misliti na toliko različnih stvari, kar mi je vedno znova velik izziv,« pove Vogelneka, katere najuspešnejše predstave so doživele tudi po več sto ponovitev. Trenutno režira lutkovno predstavo po besedilu Saše Pavček v Lutkovnem gledališču v Mariboru, pripravlja pa tudi knjigo z naslovom Od lutke do maske, v katero pravi, da je »zapakirala« vse svoje znanje, ki ga je usvojila, odkar se ukvarja s to vrsto gledališča.

Pogled na razstavo in čudovit svet lutk, ki ga je desetletja ustvarjala v različnih slovenskih lutkovnih gledališčih in neinstitucionalnih produkcijah ter zanje, ji godi, hkrati pa se ob tako impresivnem opusu avtor tudi nekoliko zazre vase. V Paviljonu NOB je pisano in ob pogledu na razstavljenе ilustracije, lutke in scenografije tudi živahno – vse od Cirkusa Butale do Trumpa in jabolka. In še česa.

Zanimivosti

Pater Karel Gržan: Vstanimo iz manipulativnih sistemov

Na pogovornem večeru v Preddvoru je gostoval pater Karel Gržan, duhovnik in kmet, kot se sam opredeljuje, sicer pa tudi avtor številnih knjig, v katerih kritično obravnava današnji čas.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Dr. Karel Gržan je pater, srčni duhovnik, ki je pred več kot desetletjem v Sloveniji osnoval don Pierinovo skupnost za zasvojene, doktor literarnih ved, pisatelj, publicist, predavatelj in sogovornik o medčloveških odnosih. Kot kaplan v Lučah in Solčavi ima privilegij, da lahko živi v samoti pod Raduho, kjer kmetuje in v sozvočju z naravo išče spokojnost in potešenost. Pa je kdaj osamljen, ga vpraša voditeljica pogovornega večera Ivka Sodnik. »Nikoli, osamljen bi bil, če bi me odtujili od mene samega,« zatrdi pater Gržan, človek neodvisnega duha. Zmotilo ga je, da so ga morali v Preddvoru obiskovalci poslušati z maskami, da jim ni videl obrazov, kajti prepričan je, da se moramo med seboj tudi videti in da besede same predstavljajo zgolj nekaj odstotkov komunikacije.

Karel Gržan je napisal enajst knjig za otroke in

mladostnike in več kot dvajset za odrasle. Med slednjimi so najbolj znane Le kaj počne Bog v nebesih, ko je na zemlji toliko trpečih, Vstanimo v suženjstvo zakleti in zadnja z naslovom 95 tez za izhod iz slepe ulice vzgoje in izobraževanja. V svojih knjigah in javnih nastopih izraža kritiko do polarizacije in manipulacije, do izkoriščevalskih sistemov v današnji globalizacijski dobi in nas poziva, da se ozavestimo in vstanemo iz manipulativnih sistemov ter si povrnemo človečnost. Gržan govori o hrematizmu, izrojeni ekonomiji, ki temelji na kopičenju in bogatenju posameznikov, glavnina ljudi v suženjstvu pa mora delati za blagor peščice. Hrematizem potrebuje negotovost in strah, s tem pa se očitno zelo dobro da manipulirati tudi v času korone.

Z duhovitim sogovornikom je v Preddvoru beseda tekla tudi o njegovi zadnji knjigi, ki se dotika šolanja.

Pater dr. Karel Gržan med pogovornim večerom v Preddvoru / Foto: Primož Pičulin

Kakršna bo šola, taka bo v prihodnosti tudi naša družba. »Pri šolanju moramo izhajati iz otrokovih posebnosti. Pomembno je, da so otroci srečni in prepoznani v svoji odličnosti,« je dejal

pater Gržan in poudaril, da pri tem ne misli, da morajo imeti otroci v šoli samo petice, pač pa da se poleg njihove pameti prepoznajo tudi drugi vidiki njihove inteligence: čustvena, estetska, duhovna,

socialna, intuitivna. »Zgolj s pametjo ne bomo rešili sveta. Rešili ga bodo tisti, ki ne razmišljajo vkalupljeno,« razmišlja pater, ki je v svojem šolanju sam doživljal težave, ker ni bil prilagojen na

norme ustaljenega izobraževanja. Je namreč dislektik, ki je imel v prvem razredu težave pri učenju črk, zato je učiteljica mami priporočila, naj ga vpiše v posebno šolo. Pa je pozneje uspešno končal šolanje in celo doktoriral prav s področja, zaradi česar so ga hoteli dati v posebno šolo. Danes je doktor slovenistike in avtor številnih knjig. Zato se mu zdi pomembno, da je otrok prepoznan kot vreden, starši in šola pa naj poskrbijo, da ga vzgojijo v prebujenega in odgovornega človeka. Tudi knjige Karla Gržana so miselni izziv za prebujanje. Kaj nam svetuje, da ne bomo slepo kot ovce sledili manipulatorjem, ki nas predstavljajo kot figure na šahovnici? Pravi, naj sami pri sebi iščemo svojo notranjo sveto enost, beremo, razmišljamo, se srečujemo in gojimo kulturo prebujenja. Naša misel ne sme zaspati. Karel Gržan je optimist in verjame, da se v ljudeh prebujajo zavest.

O potujočih pevcih po detektivsko

Marija Klobčar, kamniška etnologinja, ki že več kot dvajset let raziskuje v okviru Glasbenonarodopisnega inštituta Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, je izdala novo v knjigo, v kateri se posveča doslej prezrti tematiki potujočih pevcev na Slovenskem.

JASNA PALADIN

Marija Klobčar je s svojim strokovnim delom v domačem Kamniku doslej pustila že neizbrisni pečat. Njeni knjigi Kamničani med izročilom in sodobnostjo in Na poti v Kamnik sta izjemen prispevek k razumevanju preteklosti in načina življenja njenih soobčanov, in čeprav se zadnjih dvajset let aktivno posveča ljudski pesmi, pevcem in glasbeni dediščini vseh Slovencev, je navdih za zadnjo knjigo znova našla doma.

»Povsod po Evropi so poznali nastope potujočih pevcev, ki so predvsem ob sejmih uprizarjali zgodbe s petjem in bili zelo priljubljeni, saj so na ljudem dostopen način širili t. i. pesemske vesti. A v stroki je veljalo, da na Slovenskem potujočih pevcev ni bilo. Ker pa sem se pri svojem delu nenehno

soočala z različnimi drobci, ki so nakazovali, da to ne drži, sem se leta 2007 tematike lotila bolj poglobljeno. Virov ni bilo veliko, a se jim je splačalo slediti. Moja pričakovanja so bila ob začetku dela povsem drugačna, kazalo je namreč, da bom raziskovala novejša obdobja, a so me viri vodili v precej oddaljeni čas in zelo spremenili mojo predstavo o potujočih pevcih. Priznam, da je bilo to področje v primerjavi z drugimi mojimi etnološkimi študijami pravo detektivsko delo,« se je slikovito izrazila avtorica in poslušalcem na predstavitvi knjige, ki nosi naslov Poslušajte štimo moja – Potujoči pevci na Slovenskem, predstavila različna zgodovinska obdobja – vse od predkrščanskih naprej, kjer so potujoči pevci, slovenski jezik in širjenje pesemskega izročila imeli pomembno vlogo.

Marija Klobčar s svojo novo knjigo Poslušajte štimo moja

Poudarila je, da je enega od virov, ki jo je k raziskavi najbolj spodbudil, našla v domačem Kamniku. Leta 1928 je Josip Suchy v Spominih Krištofovega Pepčka

venem od zapisov opisal nastop pevca moravskega pokraja na sejmu v Kamniku.

Knjiga razgrinja zelo pomembno in doslej slaboznano področje slovenske

zgodovine. Osvetljuje različne skupine potujočih pevcev (sejmarske pevce, potujoče rokodelce in prodajalce, godce, berače in slepe pevce ter Rome) in njihov

pomen tako znotraj slovenskega prostora kot njihovo vlogo pri vpetosti Slovencev v evropsko zgodovino. Marija Klobčar se dotakne vloge potujočih pevcev v času vitezov, pomena pesemskega obveščanja, saj so bili potujoči pevci nekdanji najpomembnejši prenašalci novic, vpliv tiska na potujoče pevce ...

Kot je poudarila, je ena njenih glavnih ugotovitev ta, da so potujoči pevci vsekakor bili tudi pri nas ter da se pesmi nekdanji prenašale le med preprostimi in nepismenimi, ampak tudi med izobraženimi.

Več kot tristo strani debela monografija je tako edinstvena pri nas, avtorica pa jo je predstavila z besedo, sliko in pesmijo. Pri tem so ji pomagali tudi uveljavljeni glasbeniki Ljuba Jenče, Domen Marinič in Jani Kovarčič.

Na robu

Kot dan brez zobobola, 1. del

Ne bodi takšna reva!

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Vanda je ena tistih mladih žensk, ki jim je življenje že napisalo zanimivo zgodbo. Njeno otroštvo je bila zaradi očetove nezvestobe in mamine bolezni ena sama polomija. Zato je že kot najstnica sklenila, da se ne bo nikoli vezala. Ni želela, da bi njeni otroci podoživljali to, kar se je zgodilo njej. Potem pa se ji je življenje postavilo na glavo ...

»Ne bom pozabila dne, ko sem se brezskrbna kot metuljček vrnila domov iz šole. Pred našo hišo sta s prižganimi lučmi stala dva policijska avtomobila. Stisnilo me je pri srcu. Prva misel je,

logično, bila, da se je nekomu zgodilo nekaj hudega. Stekla sem proti vhodnim vratom, a me policist, ki je tam stal, ni spustil naprej. Začela sem jokati in klicati mamo. Potem se je v veži prikazal oče, oblečen le v kopalni plašč. Bil je vidno pretresen, v obraz pa je bil bel kot stena. Brez odvečnih besed, skoraj na silo, so me odpeljali k teti, kjer sem ostala teden dni. Teta je nenehno jokala in me pomilujoče gledala. Ubogi otrok, so govorile njene oči. Od samega strahu pred neznanim in neizgovorjenim sem ždel v svoji sobi, niti pogovarjati se nisem hotela. Pa so me čez čas pustili kar pri miru. Na ta način so imeli z menoj še najmanj dela.

A iz pogovorov, ki sem jih vseeno slišala, saj sem odraslim nenehno prisluškovala, sem razumela, da je mama, ko se je sredi dopoldneva vrnila domov, v svoji zakonski postelji zasačila neko drugo žensko. Brez razmisleka je pograbila škarje in ji jih zasadila v nogo. Po krvavečo žensko so prihiteli reševalci, mamo pa so s seboj odpeljali policisti. Zaradi napredujoče bolezni (depresije) ni bila kaznovana, poslali pa so jo na psihiatrijo.

Kaj točno sta se dogovorila z očetom, takrat še nisem

vedela. Kasneje sem bila priča precej "krvavi" ločitvi. Na CSD-ju so od mene želeli izvedeti marsikaj, a sem vztrajno molčala. Podiral se mi je svet, znašla sem se pod ruševinami, oni pa so želeli slišati, koga od staršev imam raje. Mama se je uradno preselila k svoji sestri in mami, neuradno je večino časa preživela v bolnišnici, oče pa me je vzel s seboj, ko je kupil stanovanje v Kranju. Če sem ga vprašala, kje je mama, mi je odgovoril, da je zame najbolje, če ne vem. Vseeno sem jo zelo pogrešala.

Četudi me je pogosto lasala, tepla sicer nikoli, se mi je zdelo krivično, da se z njo ne smem srečevati. V petem razredu smo šli na izlet v Postojnsko jamo. Zelo sem se ga razveselila, saj je tam živel babica. Na skrivaj, da ni nihče od učiteljev opazil, sem se izmuznila in stekla proti bloku, kjer je živela. Odprla mi je moja mami. 'Kaj pa ti tukaj?' me je vprašala, namesto da bi me objela in stisnila k sebi. Njene besede sem doživela kot hladen tuš. Na srečo se je za njenim hrbtom prikazala babica, ki me je povabila v kuhinjo in mi spekla palačinke. Ves čas sem ju sprasovala, zakaj me mami ne mara, zakaj noče živeti z menoj in očetom. Končno mi

je babica povedala, da ima mami neke hude težave, da jo pogosto boli glava in da je zato večino časa v bolnišnici. V dno srca se mi je zasmilila, zato sem ji tudi odpustila, ker me ni nikoli niti poklicala. Pa bi me lahko.

Učiteljice so seveda opazile, da me ni, poklicale so očeta, ta pa policijo. Na srečo se je vse dobro končalo, saj sem razredničarki povedala, kje sem bila. Tisti večer mi je oče – mojim letom primerno – razložil, da ima mama zelo hude psihične težave, da je čisto nora in da je zato bolje, če živi pri babici. 'A zato si ti hodil na obiske k drugim tetam?' sem ga vprašala. Žalostno me je pogledal in prikimal. Moja otroška pamet sicer ni mogla dojeti vseh njegovih težav, a toliko že, da me poslej k mami več kot toliko ni več vleklo. Nekako sem se bala, da bo tudi meni naredila kaj hudega,« je Vanda nizala dogodke iz svojega otroštva.

Glas se ji je tresel, ko je povedala, da je očeta najbolj skrbelo, da je tudi ona podedovala mamino bolezen. Pa je na srečo ni. Le strah pred partnersko zvezo je tako globoko tičal v njeni podzavesti, da se ga zlepa ni mogla otresti.

»Oče je bil zmeraj, to moram reči, dober do mene.

Vse mi je nudil, kar mi je le lahko. Ni me pa razvajal, to pa ne! Poslal me je v kuharski tečaj z obrazložitvijo, da bi bil že skrajni čas, da začneva spodobno jesti. Kuhanje mi je bilo všeč, obema se je oddahnilo, da nama ni bilo več treba hoditi na kosila v gostilne.

Kljub temu da sva bila veliko skupaj, sem vedela, da si ga delim še z neko drugo žensko. Z mamo ne, ona je preživljala težke čase.

Stara sem bila skoraj 18 let, obiskovala sem gimnazijo, o 'potrebah', ki jih imajo odrasli, sem že nekaj vedela. Prosila sem očeta, da mi o ženski, ki jo pred menoj skriva, pove kaj več. Neka večera jo je res pripeljal domov. Takoj ko sem jo videla, sem jo prepoznala. Bila je tista, ki jo je mama poškodovala s škarjami. Zapala mi je svojo zgodbo, ki pa me je takrat pustila še zelo hladno.

Kakšno žalostno naključje! Z očetom sta se spoznala na psihiatriji. Oče je tja pripeljal mojo mamo, ona pa je po smrti hčerke, ki se je utopila, doživela živčni zlom. Nekako sta se navezala drug na drugega. Oba sta se znašla v zelo težki situaciji. Drug drugemu sta bila v oporo, kajti le tako sta lahko preživela udarce, ki jih ni bilo malo.

Bila sem še premlada, da bi ju razumela. Psihične bolezni so bile pred dvema desetletjema še tabu. Danes so redki, ki se še niso znašli v teh težavah. Tudi ljubezen se mi je zdela pokvarjena, seks nekaj najbolj ogabnega na svetu! Življenje sem zelo poenostavila: če ima nekdo psihične težave, ga pač kot 'pokvarjeno robo' vrneš k staršem, tako kot je oče vrnil mamo. Če ti umre otrok, 'naročiš' še enega, pa je. Če sem v šoli dobila slabo oceno, sem sedla h knjigam in se še malo bolj učila. Ukrepaš, pa problemi izginejo!

Pregovorila sta me toliko, da se jima po tisti skupni večerji ni bilo več treba skrivati. Kadar sem bila s svojimi prijateljicami, ki sem jih imela kar precej, je prišla Irena k očetu. Nikoli se mi ni vsiljevala, čakala je, da jo bom sprejela in vzljubila. To se kar nekaj časa ni zgodilo. Medtem sem diplomirala, se zaposlila. Delala sem v neki turistični agenciji, veliko sem potovala, uživala sem življenje z veliko žlico. Bližnji so bili nekako prepričani, da sem lezbijka, saj me nikoli niso videli z moškim, a nisem bila. Le do čustvenih zvez sem bila hladna kot špricer ...«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Ciril Rekar med rudarji in metalurgi

PETER COLNAR

Metalurg Ciril Rekar je svoje poklicno življenje v resnici praktično preživel med metalurgi in rudarji. Bil je med najvidnejšimi organizatorji in strokovnjaki. Zapustil je izredno zapuščino, tako doma kot v svetu. Rodil se je 14. septembra 1901 v Radovljici. Njegov oče je bil sodnik in predsednik deželne sodišča. Ciril Rekar je sodeloval pri projektiranju in gradnji železarn v Indiji in Alžiriji. Leta 1951 je ustanovil Tehniški muzej Slovenije. Umril je 5. decembra 1989 v Ljubljani.

Ciril Rekar je obiskoval gimnazijo v Ljubljani in Kranju. Študiral je tehnično kemijo na Tehniški fakulteti univerze v Ljubljani ter se usmeril v metalurgijo. Po krajšem službovanju v različnih podjetjih rudarske in metalurške stroke se je ustalil na Jesenicah, kjer je živel

11 let, med letoma 1931 in 1942. Leta 1940 je bil imenovan za honorarnega predavatelja na Strojnem oddelku Tehniške fakultete v Ljubljani in docenta za železarstvo na novo urejenem oddelku za metalurgijo.

Med letoma 1939 in 1941 je na Jesenicah vodil jeklarno in plavž. Po begu leta 1942 z Jesenic je živel v Italiji. Delal je v Torinu (1942) in Neaplju (1943–1944). V letih 1945–1946 je bil pomočnik na ministrstvu za rudarstvo, generalni direktor črne metalurgije v Ljubljani, od leta 1946 pa redni profesor Tehniške fakultete v Ljubljani ter od 1950 predstojnik Metalurškega inštituta.

Ciril Rekar je na Jesenicah zgradil šamotarno (1933), prvo popolnoma bazično Martinovo peč (1933–1934), ki se je od tu razširila v druge

dele Evrope, po vojni tudi v ZDA. Med letoma 1936 in 1939 je v novo jeklarno in jeklarstvo uvedel uporabo zavsavskih rjavih premogov, tako da je bil v ta namen razvit plinski generator z destilacijskim nastavkom, ki je danes standardni generator v naših metalurških podjetjih. Njegovo delo je povezano z razvojem prvega plavžarskega obrata in z apnenico na plavžni plin.

V Ljubljani je bil metalurški inštitut (ustanovljen leta 1947) po njegovi zamisli priključen Oddelku za rudarstvo in metalurgijo, ki je od leta 1950 deloval na vseh najvažnejših področjih te stroke v Jugoslaviji. V Piranu je že leta 1956 razvijal laboratorij za uporabo sončne energije.

Izdelal je načrte, elaborate in investicijski program za novo železarno v Skopju

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Domžalah se je 17. 9. 1901 rodil elektrotehnik Venčeslav Koželj. Leta 1925 je diplomiral na tehniški fakulteti, leta 1934 pa tudi doktoriral.
- V Medvodah se je 18. 9. 1802 rodil politik Matija Kavčič. Leta 1848 je bil izvoljen v deželni zbor in v frankfurtski državni zbor, kjer je zagovarjal svobodo vere, zahteval neposreden državni nadzor cerkvenih zadev in odpravo podložništva.
- V Trzinu se je 19. 9. 1851 rodil dolgoletni ljubljanski župan Ivan Hribar, ki je 18. 4. 1941 naredil samomor – ob okupaciji je protestno, zavil v jugoslovansko zastavo, skočil v Ljubljano.

(1953–1954). Skupaj s P. Gregorcem je iznašel postopek za pridobivanje polkoksov iz domačih lignitov za nizke in elektro plavže ter nizko peč z dvema cunami za proizvodnjo grodlja z domačimi gorivi (zaščiten s patentom). Leta 1948 je ustanovil Društvo

rudarskih ter metalurških inženirjev in tehnikov Jugoslavije, leta 1950 pa v Sloveniji tehniški muzej, ki ga je kot predsednik do leta 1956 uspešno uvedel tudi v Idrijo, na Jesenice, v Kropo in Tržič. Od leta 1956 dalje je vodil tudi strokovni odbor za piranske soline.

Spolno nasilje med mladoletnimi vrstniki

DR. GORAZD STARIHA

spolnost in nasilje

Junija leta 1845 je Apolonia Missli iz Ljubljane ugotovila, da njena nezakonska hči Karolina, stara osem let in sedem mesecev, že štiri najst dni ni hodila v šolo. Sicer je kot običajno odhajala od doma okrog osmih zjutraj in se vračala kmalu po dvanajsti, ponovno odšla proti drugi uri in se po navadi vrnila kmalu po peti. Ko je mati izvedela, da

izostaja od pouka, je njen mož deklici zapretel s tepežem in ta je izpovedala, da se je v času pouka sprehajala z nekim fantom, pri čemer je bila, kot so zapisali po njenih izjavah, »večkrat meseno zlorabljena«. Mati se je spomnila, da je približno kak teden prej našla srajco hčere nekoliko krvavo, seveda pa ji takrat niti na misel ni prišlo, da bi bilo to lahko povezano z (zlo)rabo njenega spolovila.

Po Karolininem opisu je policija prišla do krojaškega pomočnika Gašperja Slabeta. Karolina je dejala, da je nekega jutra, ko je hotela v šolo, pri hišnih vratih naletela nanj. Fanta da ni poznala, vendar je vseeno šla tja, kamor ji je rekel, naj gre, in kamor je kmalu za njo prišel tudi on. Tam je sedla na tla, on ji je dvignil krila in sebi odpel hlače, legel nanjo in ji vtaknil nekaj med nogi. Čeprav mu je rekla, da jo boli, je vedno bolj silil vanjo. To je tistega jutra storil še enkrat. Na njegovo prošnjo oziroma zahtevo je popoldan spet prišla na tisto mesto. Tokrat jo je peljal v Tivoli za vrtiljak, kjer je storil enako kot dopoldan, in to je potem ponavljal še nekaj dni.

Gašper je bil star štiri najst let in pet mesecev, rojen v Uncu. Na zaslišanju je povedal, da je imel 26. maja 1845 »frejšprehungo«,

naslednjega dne pa da je slučajno srečal Karolino, se z njo pogovarjal do dvanajstih, nato pa ga je povabila, da se popoldan spet dobita, vendar pa da on ni prišel. Trdovratno je zanimal, da bi imel z njo meseno znanje.

Zdravnika, ki sta pregledala Karolino, sta ugotovila, da je bilo spolovilo dekleta izpostavljeno »mehaničnemu nasilju«, kar je imelo za posledico pretrganje deviške kože in vnetje nožnice. Da je možno, da je do tega prišlo z občevanjem, lahko pa bi bilo tudi posledica kakšnega drugačnega fizičnega posega.

Pregledala sta še Gašperja in ugotovila, da je sicer res nekoliko šibkejše postave, njegov ud pa da je razmeroma močan in popolnoma sposoben za spolno občevanje. Glede na to, da mu je šel prepucij zlahka in popolnoma gor in dol oziroma preko glavice, sta nadalje sklepala, da je že večkrat spal z ženskami oziroma da je bil onanist.

Gašper ni priznal, dekletu ni znalo natančno navesti časa, kdaj je do seksa prihajalo, zdravnika sta nakazala, da bi lahko prišlo do razdevičenja tudi kako drugače kot s spolnim odnosom (dopuščala sta možnost, da se je deklica sama razdevičila), in oblast je preiskavo glede posilstva prekinila.

Vaš razgled

V prvih jesenskih dneh se nam ob pogledu na jate lastovk, ki se odpravljajo na dolgo pot, nostalgčno stoži po poletju, ki vedno mine prehitro. Lastovke, tudi te iz vasi Rudno, pa bodo toplejšo klimo in daljše dni našle nekje na drugi strani Sredozemskega morja ter ohranile sloves izjemnih ambasadorok, ki na svoji selitveni poti povezujejo številne države in celine. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Epidemija koronavirusa je dramatično vplivala – in še vedno vpliva – na marsikatero področje naših življenj, z odpravo mnogih prireditev tudi na kulturno-družabno plat. Prireditve se počasi vračajo, seveda ob upoštevanju higienskih ukrepov in priporočil, za kar vestno skrbijo tudi v loškem Sokolskem domu. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (556)

Kozmologija Kozma Ahačiča

MIHA NAGLIČ

»Primož Trubar je bil zanimiv človek, ki ga ne moremo zožiti samo na to, da je začetnik slovenskega knjižnega jezika in slovenske književnosti. Bil je vizionar. Prve knjige je napisal za bralce, ki jih sploh še ni bilo in ki si takšnih knjig sploh še niso želeli. Čeprav je bila vsaj na prvi pogled v tistem času kvaliteta slovenskih knjig precej nepomembna, je izdajo pesmarice, ki so jo leta 1563 na hitro skompilirali tedanji ljubljanski kvaziintelektualci, skritiziral z vsem potrebnim srdom in prizadetostjo. Čeprav se je zavedal, da bo njegov cerkveni red (Cerkovna ordninga) na Slovenskem v krajšem času neizvedljiv in nevpliven,

ga je vseeno izdal in s tem povzročil svoj izgon v Nemčijo, ki mu je še otežil že tako ne ravno lahko življenje. V času, ko je Evropa kar vrela od novih protestantskih ločin, se je držal zlate sredine in se tudi zato idejno distanciral od flacijanca Sebastijana Krelja. Znal je prebrisano pridobivati denar nemških mecenov, ki so sponzorirali večino njegovih slovenskih knjig. Ves čas je stoisčno prenašal bolečine in smrad, ki mu jih je v času, ko še ni bilo antibiotikov, prinašal nikoli povsem pozdravljeni šen na nogi. Včasih je delal v prav neznosnih bolečinah, a delal je neumorno. In hkrati ves čas užival v glasbi, ki ga je kot dobrega pevca spremljala od mladih nog, in v vrvežu domače hiše.

Po drugi strani pa je poskrbel, da njegov največji dosežek ni on sam, ampak Jurij Dalmatin. Brez Dalmatinove Biblije bi bil namreč vpliv Primoža Trubarja na današnji slovenski jezik skoraj zagotovo precej manjši. (Prav Biblija je namreč služila kot jezikovni model za slovensko namesto slovnice in slovarja še daleč v 18. stoletje.) Ne samo, da je Trubar Dalmatinu kot 'Bohoričevemu' čudežnemu dečku zagotovil dobro šolanje in ga vseskozi spodbujal, da se je uril v prevajanju iz slovenščine – dovolil mu je tudi, da se je jezikovno odmaknil od njega, spremenil njegov prapovis in v sodelovanju z Adamom Bohoričem še dodatno popilil podobo in izraz tedanje slovenščine. Vse to je

dovolil, a hkrati ostal pri svojem načinu zapisovanja in izražanja tudi po izdaji Dalmatinove Biblije. Ko je bilo treba, se je znal umakniti ...« (str. 44–45)

Avtorja te knjige, ki vsebuje 44 esejističnih kolumn, cenimo že zato, ker je pobudnik in urednik nadvse uporabnega portala Fran. Zdaj vodi ekipo, ki sestavlja Slovar slovenskega knjižnega jezika 16. stoletja, in tako nastaja most na poti, ki povezuje današnjo krajino našega jezika s Trubarjevo ...

Kozma Ahačič,
Kozmologija, Eseji iz let 2018–2020, Goga, Novo mesto, 2020, 200 strani

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

V tem tednu boste imeli veliko dela. Nekaj bo povezanega s službo, preostalo pa z osebnim področjem. Hiteli boste z enega konca na drugega, a utrujenosti ne boste občutili, saj se bo vse odvijalo v vašo korist. Zelo boste zadovoljni.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Vsake toliko časa se v življenju naredi inventura med prijatelji oziroma se loči zrnje od plev. In to sedaj čaka vas. Z nekaterimi boste prekinili stike, z drugimi pa na novo stkali pretrgane vezi. Vsaka stvar je za nekaj dobra.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ste oseba, ki ima vedno vse pod kontrolo, čeprav na zunaj velikokrat delujete ravno obratno, zbegano in nesamozavestno. Tudi v tem tednu ne bo nič drugače. Vse, kar se vam je zapletalo, se razreši in na koncu vas čaka zmaga.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Tokrat vas lepi uspehi čakajo na uradno-poslovnem področju. Projekt, ki ste ga pred časom začeli, dokončate in skupaj z vami bodo tudi drugi več kot zadovoljni. Poznalo se bo tudi pri finančnih, česar boste zelo veseli.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Sreča in nesreča si vedno podajata roke. Enako solze in smeh. Vedno je vsakega po malem. Padci vam ne smejo vzeti volje, naj vam bodo spodbuda, da ko se poberete, bodo uspehi, ki vas čakajo, toliko večji. Vse bo dobro, brez skrbi.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Nikakor vam kljub trudu ne bo uspelo najti zlate sredine, in to pri ničemer. Zaradi pretiravanja vas seveda čakata utrujenost in slabše počutje. K sreči ne bo nič hujšega, ampak prisiljeni si boste vzeti čas, ki bo pripadal samo vam.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Izkušnja iz preteklih dni vas bo naučila, da je vsak trenutek veliko vreden in da je obremenjevanje zaradi nepomembnih zadev brezpredmetno. Pomembno je samo tukaj in sedaj. Prijatelji vam bodo potrdili, da so v celoti na vaši strani.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Ker vam bo zelo odgovarjala družba mlajših ljudi, boste prav njim posvetili veliko časa. Napolnjeni s pozitivno energijo boste to tudi izžarevali in rodile se bodo nove ideje in projekti. Ob koncu tedna vas čaka lepo presenečenje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Pripravite se na čustveno razdvojenost, saj do sedaj še niste naredili nobenih sprememb, da bi bilo lahko kaj drugače. Sedaj že veste, da ne morete samo čakati, ampak da je treba tudi kaj narediti. Odrpli se boste in končno spregovorili.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

S svojim časom in znanjem boste potrebni drugim, zato boste nase čisto pozabili. Morda potrebujete ravno to, saj ste bili v zadnjem času preveč obremenjeni sami s seboj. Tako da vam bo vse skupaj zelo koristilo in vas osrečilo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Premišljevanje o krajšem dopustu in oddihu bo v teh dneh končno obrodilo sadove. Kajti čaka vas ravno to – čas, ki bo namenjen samo vam, da se umaknete in si odpočijete od vseh skrbi ter si naredite načrte za naprej. Imeli se boste dobro in lepo.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

S prelaganjem odgovornosti na druge se skušate izogniti temu, da bi se morali odločiti o nečem. Ampak so zadeve, o katerih se lahko odločate le vi sami. V nasprotnem primeru se vam vse postavi na glavo in vedno znova ste spet na začetku.

TA JE DOBRA

Peš, da bi prihranil

Prijatelja Gorenjca se srečata v mestu. »Marjan, včeraj sem te videl, kako si tekkel za avtobusom,« kolega podreza Jože. »A si ga ujel?« »Saj ga nisem lovil,« mu odvrne Marjan. »Tekel sem za njim, da bi prihranil en evro.« »Potem bi pa raje tekkel za taksijem, saj bi lahko prihranil najmanj dvajset evrov,« je iznajdljiv Jože.

Vrtec v 21. stoletju

Po koncu službe pride mama po otroka v vrtec. Vrata velikega otroškega igrišča okoli vrtca so odprta, vsi otroci so v peskovniku, vsak s svojim mobilnikom, vzgojiteljica pa poležava na klopici. Mama zgrožena vpraša: »Kako lahko spite, vrata igrišča so na stežaj odprta, otroci vam bodo ušli na cesto.« Vzgojiteljica povsem umirjena odgovori: »Nikamor ne bodo ušli. Pri nas je Wi-Fi samo v območju tega peskovnika.«

Obubožali bodo

Klošarja jutraj sedita na klopici in modrjeta o preteklem dnevu. Eden reče: »Veš, da bodo pri tistih milijonarjih na Zlati cesti kmalu obubožali?« »Kako pa to veš?« »Včeraj zvečer sem videl skozi okno, da dva igrata na en klavir.«

Slabo dela

Paznik v jetnišnici ni zadovoljen z obsojenčevim delom. Obsojenec mu reče: »Če vam moje delo ni všeč, lahko tudi grem!«

LAŽJI SUDOKU

5	1		4				
	9	4			3		1 7
		7	9		2	5	4
	5	9		3		2	
			7	9			
1		8		6		3	9
	2	6	8		5	9	
8	3		6			4	5
					1		6

Rešitev:

9	2	1	7	6	9	5	6
2	9	7	6	9	1	5	8
1	6	9	7	2	1	8	4
7	5	7	6	3	9	2	1
8	1	6	5	2	9	5	6
9	7	8	1	6	9	2	5
6	9	2	1	7	9	8	3
4	1	6	9	5	7	2	8
6	7	9	4	7	6	1	5

TEŽJI SUDOKU

3	7			2		5	
4			6		8		
2		6	7				
		3					
9			1		6		
						1	
					5	6	
	3		4		9		
5		9		1			

Rešitev:

9	2	1	8	6	9	5	6
5	9	7	6	9	1	5	8
1	6	9	7	2	1	8	4
7	5	7	6	3	9	2	1
8	1	6	5	2	9	5	6
9	7	8	1	6	9	2	5
6	9	2	1	7	9	8	3
4	1	6	9	5	7	2	8
6	7	9	4	7	6	1	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

Novi Golf VIII – najpomembnejše novosti

- Novi paketi opreme (Golf / Life / Style / R-Line),
- že v osnovi zelo veliko serijske opreme,
- izjemno bogata ponudba pogonskih sklopov (8 novih motorjev z do 17% nižjo porabo)
- na voljo tudi hibridni pogonski sklopi (kot prvi VW s petimi hibridnimi sklopi)
- popolna digitaliziranost – serijsko
- Golf je vedno povezan v splet – WeConnect ali WeConnect Plus.

NOVI GOLF VIII ŽE V NAŠEM SALONU.

Šuceva ulica 28, 4000 Kranj | T: 04 2700 270 | www.avtohisavrtac.si

SESTAVIL: F. KALAN	ITAL. OPERNA PEVKA (RENATA)	NAPADALEC	OKRAJŠAVA ZA DINAR	EP (KNJIŽNO)	JURE TEPINA	JED IZ POPARJENEGA KRUHA	OLJKIN PLOD	GOSJI SAMEC	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ	TIBETANSKA ANTILOPA, ORONGO	ANGELINA JOLIE	TISKARSKA MREŽA	GORENJSKI GLAS	ODREDBA, DOLOČILO	STARO ODPADNO ZELEZO	PEVEC MOJZER	OLIVER MLAKAR	JUDOVSKI DUHOVNIK	ODISEJEVA DOMOVINA	BAKHOVA PALICA	KIRURŠKA IGLA	DRŽAVA V ZDA	IGRALKA SEYFRIED	
SLOVENSKI KOLESAR (T. P.)								15					PREDNOSTNA PRAVICA											
VEDA O EGIPTOVSKI KULTURI											12		REVMA			27								
MESTO NA ČEŠKEM			4		PISATELJ (SLABS.) SOL TANINSKE KISLINE						LETovišče V DALMACIJI ŽLAHTNA TKANINA		17				LESENA KOLIBA				2			
ALBERT EINSTEIN			TVEGANA NAPOVED KOCINAR						TEMELJNI ZAKON DRŽAVE TREZOR							KRILATI DECEK, AMORET	MATEMATIČNA NEZNANKA AMERIŠKI MACESEN					SANDI NEMET BORILNA VEŠČINA		
KRATICA MAMILA					REKA V TURČIJI, ARAS AJDARED					OPREMA PRI SMUČEH FOTO-MODEL					VULKAN NA SICILIJI PEVKA HORVAT					KOPALNA BANJA KOROŠKI PLES		9		
NIZEK SVET MED GORAMI				14			PLESANJE (STAR.)		REŽISER KUSTURICA PEVKA FRECE				SMUČARKA GUT DUHOVNIK			7		ELASTIKAR		PLEME, ROD AFRIŠKI HRAST				
SULTANOV PISMENI RAZGLAS						ZAPOREDEJE STRELOV DEL OBLAČILA						GLASOMER MANJŠA VODNA STRUGA	18									OPERNA PEVKA RADOVAN SOSED IRANCA		
GORENJSKI GLAS	VRH PRI LAŠKEM	PREMOGOV DESTILAT NASELJE PRI NAKLU						1	KUHINJSKI ELEMENT RUSKI VLADAR					ZAHODNI SOSEDJE LUČ, SVETILO							3			
MORSKA RIBA	13				DROG NA OJESU POLŽ BREZ HIŠICE						MESTO V RUSIJI PRIPADNIKI UNIATOV					VODNA ZIVAL GL. MESTO JEMNA				TRENJE GRM S TRDIM LESOM				
MAVRSKI PLES					20			OSTRIVEC				MADŽARSKI NOG. KLUB MORJE-PLOVEC				25			VOZ, DIRA PISATELJICA PEROCI					
OSKAR LAZNIK			DEL ROKE DREVO C PECKAMI				10	UGLED SLOVES NAD-STROPJE		11					IGRALEC IGO GRUDEN						8	IZTOK ČOP ANA KLAŠNJA	23	
TRENUTEK					ZMRZAL NA DREVJU NAUK O ZVOKU				ALKALOID V TOBAKU KRAJ PRI DOMŽALAH									OPERNA PEVKA BRATUŽKACJAN						
VELIKO MORJE				5									GLAVNO MESTO LATVIJE					FRANCOŠKI ODRSKI PLES						
MAJHNA RACA						VELIKA MORSKA RIBA	POLDRAG KAMEN AKONTACIJA		22				NIK LAVRIČ DVOREC PRI VIPAVI											
ČIRU FONOMETER IRADA KURTAZA MORESKA	ELEKTRICNA MERSKA ENOTA	POSREDOVANJE PILA ZA LES								ABRAHAMOV SIN MODEL VOZILA FIAT			24											
ZNAMKA FRANCOŠKIH PREPROG					PREDEL V BOHINJU SLOVNIČAR AASEN								OBDOBJE, EPOHA PEVKA JUVAN											
AMERIŠKI PEVEC (AL)							26	DEL KANALIZACIJE	ROMULOV BRAT DVOJČEK					MIK, DRAŽ GRAFIK JUSTIN										
PETRA ŠKARJA			SL. IGRALEC (BRANE) IVO DANEU		19				KRAJ PRI PODNARTU ROBERT CVETEK			16												
PRIPOVEDNO PESNIŠTVO		6				DEL LETALIŠČA		21																
PRIPRAVA, KI MERI HITROST VOZIL						POHLEVEN ČLOVEK (ZARG.)							MAKEDONSKO KOLO											

1. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila VW GOLF
 2. nagrada: enodnevna uporaba avtomobila T-CROSS
 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 30. septembra 2020, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27

Dan medu v kulinariki

Lesce – Javna svetovalna služba v čebelarstvu bo v sodelovanju s Čebelarškim razvojno izobraževalnim centrom Gorenjske, Čebelarstvo zvezo Gorenjske in Čebelarškim društvom Radovljica pripravila jutri, v soboto, v čebelarškim centru v Lescah Dan medu v kulinariki. Dogajanje se bo začelo ob 10. uri. Najprej bosta predavanji o cvetnem prahu in apiterapiji ter podelitev priznanj najbolje ocenjenemu medu, nato pa bodo pokušnje medenega menija (sirovi štruklji z medom in orehi, jelen v medeno-poprovi omaki, čokoladna salama z medom, goveja solata z medeno-balzamičnim prelivom in medeni koktajl) ter zelenjavne juhe z medom in »šmornom« z medenim prilivom ter medenega presenečenja iz ponvice. Dogajanje bodo popestrili tržnica s ponudbo čebeljih pridelkov in izdelkov, ustvarjalne delavnice in degustacija različnih vrst medu, terenska svetovalca Janez Markič in Tomaž Pintar pa bosta čebelarjem svetovala glede vrste medu in vključevanja v sheme kakovosti.

Koraki za tačke

Kranj – Zadnja leta v Lidlu Slovenija z različnimi aktivnostmi zaznamujejo svetovni dan živali, 4. oktober. Tako bo v vseh šestdesetih Lidlovih trgovinah tudi letos. Z Zavodom Naš kuža in portalom Pes moj prijatelj ter na svojih družbenih omrežjih bodo izvajali izobraževalne aktivnosti na temo odgovornega lastništva in razbijali stereotipe o živalih iz zavetišč. Aktivna je SMS-linija, kjer je mogoče nameniti donacijo organizacijam za zaščito živali, s katerimi sodeluje in se povezuje Zavod Naš kuža. Vsakdo lahko pomaga že zdaj, s SMS-sporočilom in ključno besedo TACKE1 ali TACKE5 na 1919. Že tradicionalno v Lidlu Slovenija ustvarjajo tudi dobrodelne Korake za tačke. Vsak lahko pomaga tako, da ob izhodu iz Lidlove trgovine prispeva hrano za brezdomne živali v zbiralno košaro za blagajno. V Lidlovih trgovinah po Sloveniji so zbiralno akcijo hrane za živali začeli 15. septembra in bo trajala do 30. oktobra.

PROSIMO, DARUJTE KRI.

KRVODAJALSKA AKCIJA: ŠENČUR
24.9.2020, od 7. - 13. ure
V ŠPORTNI DVORANI ŠENČUR

POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII!
Vsak delovni dan od 7. do 15. ure na: 051/ 389 270,
051/ 671 147,
030/ 716 796

www.daruj-kri.si

KINO SPORED

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 19. 9.
15.50, 17.50, 18.50, 20.00 PRVIČ NA-
RAZEN
17.30, 20.30 TENET
16.50, 20.40 VOJNA Z DEDKOM
15.30, 20.20 MULAN
18.00 MULAN, 3D
15.40, 21.00 BESEN
18.30 10 DNI BREZ MAME
15.50 NAPREJ, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 18. 9.
20.00 RADIOAKTIVNA

Sobota, 19. 9., in nedelja, 20. 9.
18.00 KAPITAN SABLJEZOB I IN ČAROBNI
DIAMANT, sinhro.
20.00 RADIOAKTIVNA

Organizatorji filmskih predstav si pridru-
jejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 18. septembra, in sobota, 19. septembra
19.30 Oče Romuald/Lovrenc Marušič: ŠKOFJELOŠKI PASIJON (v dvorani PGK)

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 18. septembra
19.30 Koncert istrske glasbe v izvedbi skupine Vruja

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazor-
jevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure!
Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

**KOPALNA AVTOBUSA – IZOLA SOBOTA, 19. 9., BIOTERME
PONEDELJEK, 5. 10., TRST 8. 10., MOŽNOST KORIŠČENJA
TURISTIČNIH BONOV** na naslednjih destinacijah: **STRUNJAN**
4.–9. 12., 9.–14. 12., **BERNARDIN** 4.–9. 12., **BANOVC** 2.–7. 12.,
ŠMARJEŠKE TOPLICE 28. 11.–4. 12., **RADENCI** 22.–27. 11.,
www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brez-
plačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov
kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Zaljubljeni v ustvarjalnost

Škofja Loka – V Loškem muzeju Škofja Loka bo v torek, 22.
septembra, ob 18. uri zaključni dogodek projekta Zaljubljeni
v ustvarjalnost in predstavitev publikacije o klobučarstvu.

IZLETI

Na Jelenkamen

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-poho-
dniški izlet na Jelenkamen (1100 m n. m.), razglednik nad
Jesenicami. Izlet bo v četrtek, 1. oktobra, odhod s posebnim
avtobusom bo ob 8. uri izpred Globusa. Možni bosta dve
poti izleta: težja Jesenice–Ukova–Jelenkamen z do dvema
urama hoje in višinsko razliko 550 metrov in lažja Pristava–
Jelenkamen z eno uro hoje in višinsko razliko 150 metrov.
Zaščitne obrazne maske so obvezne. Prijave z vplačili spre-
jemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 28. septembra.

Juliana trail Kranjska Gora–Mojstrana

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 26.
septembra, pohod po poti Juliana trail Kranjska Gora–Moj-
strana (1. etapa): Kranjska Gora–Srednji Vrh–Gozd - Martu-
ljek–Mojstrana. Skupne zmerne hoje bo od štiri do pet ur
(18 kilometrov). Možen bo tudi ogled Slovenskega planin-
skega muzeja. Informacije in prijave zbira do četrta, 24.
septembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Pohod ob rapalski meji

Žiri – Turistično društvo Žiri organizira Pohod ob rapalski
meji. Letos bo pohod v nedeljo, 20. septembra, z odho-
dom ob 9. uri iz Žirov ali ob 9.30 iz Sovodnja. Pohod bo iz-
veden po navodilih NIJZ, napotke dobite pri organizatorju.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski iz-
let Kranj–Podnart–Nemilje–Kranj, ki bo v torek, 22. sep-
tembra, z odhodom ob 8. uri izpred mestnega vodnjaka
na Glavnem trgu. Zahtevnost je težja, dolžina proge je 45
kilometrov. Izlet bo odpadel, če bo deževalo; namesto tega
se dobite ob 9. uri v Zdravljici.

Ogled razvalin gradu Kamen v Adergasu

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje v okviru občinskega
praznika v torek, 22. septembra, organizira pohod. Zbor bo
ob 8. uri pod Jenkovo lipo v Dvorjah. Peš boste šli mimo
gradu Strmol in Češnjevka proti Adergasu, kjer si boste
ogledali ostanke gradu Kamen.

OBVESTILA

Odpovedani izleti, zaprta pisarna

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj obvešča, da bo
društvena pisarna do konca meseca septembra zaradi po-
večanega števila okuženih v Sloveniji zaprta za vse obisko-
valce. Prav tako so do nadaljnega odpovedani vsi planirani
avtobusni izleti v organizaciji društva. Za dodatne infor-
macije lahko pokličete Rozalijo Rajgelj po tel. 031 392 766.

Prost vstop v Muzej talcev

Radovljica – Muzeji radovljiške občine obveščajo, da bo v
ponedeljek, 21. septembra, ob svetovnem dnevu miru, prost
vstop v Muzej talcev, ki bo odprt od 14. do 18. ure.

PREDAVANJA

Dobrodelni koncert

Srednja vas pri Šenčurju – Ljudski pevci Hiše čez cesto va-
bijo na dobrodelni koncert, ki bo v nedeljo, 20. septembra,
ob 17. uri pred gasilskim domom v Srednji vasi. Vaše pri-
spevke bodo namenili Gasilskemu društvu Srednja vas.

Rogla | Terme Zreče

TURISTIČNI BONI*

Luštne jesenske počitnice
na Rogli in v Termah Zreče

Uniturjeva darilca:

- ☎ kopanje
- 👉 vstop v savne 30 % ugodneje
- ❤ tedenski program animacije

Na Rogli že od **37** € / osebo / noč

V Termah Zreče že od **43** € / osebo / noč

MODRA ŠTEVILKA
☎ 080 73 77

*Možnost koriščenja turističnih bonov. Velja do: 22. 11. 2020.
Možnost doplačila za kosilo ali večerjo: 9,00 €/ odrasli, 6,30 €/ otroci (3 – 12 let)
Cena polpenzion na osebo na noč v dvoposteljni sobi. Najkrajši čas bivanja že od 3 dni / 2 noči.

Ostale ugodne ponudbe na
www.rogla.eu in www.termes-zrece.eu

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.siMale oglase sprejemamo:
**za objavo v petek do srede
do 14. ure in za objavo
v torek do petka do 14. ure!**Delovni čas:
**ponedeljek, torek, četrtek,
petek neprekinjeno
od 8. do 15. ure, sreda od
8. do 16. ure, sobote, nedelje
in prazniki zaprto.**NEPREMIČNINE
POSESTI

FESST, d. o. o.,
nepremičninska
družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Faks: 236 73 70
E-pošta:
info@fesst.si
Internet:
www.fesst.si

**DOMPLAN zemeljski plin po
akcijski ceni 0,02020 €/kWh
do konca leta 2020!**
Več o akcijski ponudbi lahko dobite na
spletni strani www.domplan.si

Domplan, d.d., PE Energetika
Bleiwaisova c. 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 800
E: energetika@domplan.si
I: www.domplan.si

PRODAM

NA Kokrici prodam travnik, površine
9.329 m², tel.: 041/582-415, Aljaž
20002034

MOTORNA VOZILA
AVTOMOBILI

PRODAM

BMW 525, letnik 2007, diesel, karavan,
zelo lep, tel.: 041/227-338
20002076

RENAULT Master 2.5 D. I. 99 in 2000,
64.000 km, 3 sedeži, s stekli, cena
3.900 EUR/kom., tel.: 031/374-706
20002053

DRUGA VOZILA

KUPIM

PRIKOLICO za kampiranje, večjo, tel.:
041/756-007 20002045

STROJI IN ORODJA

PRODAM

ELEKTROMOTOR Elektrokovina 7 kw,
1.460 obr./min., tel.: 040/354-085
20002039

GRADBENI
MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost
dostave, tel.: 041/718-019
20001859

BUKOVA in mešana drva, razžagana, z
dostavo, tel.: 031/282-734
20002043

BUKOVA suha gorska drva, cena 65
EUR/m³, tel.: 040/908-744 20002059

DRVA, suha, mešana in hrastova,
okolica Golnika, tel.: 041/855-359
20002072

DRVA trdih listavcev, cena 50 EUR/
m³, tel.: 051/363-123
20002077

SUHA bukova in mešana drva, možna
dostava, tel.: 031/676-235 20001750

SUHA bukova drva, cena 65 EUR/m³,
možna dostava, tel.: 040/201-295
20002037

SUHA cepljena, mešana drva – jesen,
javor, češnja, breza, tel.: 031/864-
145 20002046

SUHA bukova razžagana drva, Gorje,
tel.: 031/561-707 20002052

SUHA bukova drva, metrska ali
razžagana, možnost dostave na dom,
Matic, tel.: 041/356-128
20002054

SUHA bukova mešana drva in butare,
tel.: 031/826-621 20002061

SUHA bukova drva, razrezana, možna
dostava, tel.: 040/235-738 20002066

STANOVANJSKA
OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

KOMPLET starejše pohištvo
dvosobnega stanovanja. Prevzem in
prevoz organizirate sami, v Radovljici,
tel.: 031/734-103 20001862

KNJIGE,
PUBLIKACIJE

IŠČEM

PODARITE odvečne knjige? Pokličite,
pridem z veseljem, jih odpeljem in
ohranim, tel.: 030/996-225
20002048

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, unikati, izjemne
tehnične, umetniške, sporočilne,
energijske vrednosti, tel.: 040/567-
544 20002067

STARINE

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje,
razglednice, kipe in drobnarije, tel.:
051/258-936 20001864

MEDICINSKI
PRIPOMOČKI

PRODAM

INVALIDSKI električni skuter Soča,
vreden ogleda, cena 650 EUR, tel.:
040/647-491 20002041

ŽIVALI IN
RASTLINE

PRODAM

KAKTUSE, več vrst, nekatere še
cvetoče, za simbolično ceno – zaradi
bolezni, Stražišče, tel.: 031/621-858
20002049

PODARIM

DOBRO ohranjeno kletko za hrčka,
80 x 40 x 50 cm, tel.: 04/59-49-041,
041/225-725 20002036

KMETIJSKI STROJI

KUPIM

STAREJŠI mlin za mletje repe ali
jabolk, tel.: 040/389-518
20002033

TRAKTOR za lastne potrebe, od
prvega lastnika, dobro plačilo, tel.:
051/203-387 20001984

PRIDELKI

PRODAM

JABOLKA – domače voščenske, tel.:
031/678-746 20002058

KRMNO peso, krmni in jedilni krompir,
ječmen in tritikalo, tel.: 041/549-713
20002074

KROMPIR za ozimnico, beli sora, rdeči
desire, ugodno, tel.: 031/411-904
20002073

KROMPIR – jedilni in krmni ter korenje,
tel.: 041/873-795 20002068

KVALITETEN beli, rdeči in rumeni
jedilni krompir, tel.: 041/971-508
20002065

VEČ vrst jabok za predelavo in tepke,
vse neškropljeno, tel.: 04/53-15-802
20002038

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BIKCA ČB/RJ, starega 3 tedne, tel.:
041/254-711 20002044

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave,
grahaste, črne in bele pred nesnostjo
– in kg piščance za dopitanje.
Pripeljemo na dom, Matej Bulovec,
s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.:
041/710-113 20001862

KRAVO ciko po 2. telitvi, z teličkom,
ekološka reja, tel.: 031/496-333
20002050

KRAVO simentalo s teletom, tel.:
041/673-792 20002055

KUNCA, starega 5 mesecev, črno-bel
+ črn, 5.2 kg, 25 EUR, tel.: 051/819-
044 20002075

NA ZALOGI imamo rjave nesnice
in 1-kg piščance za dopitanje in po
naročilu: grahaste in črne jarkice.
Trgovina Domačija, Janez Peternel,
s.p., Globoko 2a, Radovljica, tel.:
04/53-09-494, 051/604-524
20001928

PETELINA, zelo lep, črn in rdeč,
prijazen, nenapadalen, star 5 mesecev,
tel.: 04/25-72-390, 031/634-605
20002069

RJAVE jarkice v začetku nesnosti.
Stanonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 04/51-
85-580, 041/694-285 20002035

TELICO simentalo, brejo 8 mesecev,
tel.: 031/475-042 20002063

ZAJCE, zajkle, nemške lisce, od 3
do 8 mesecev, za plemo, ugodno,
tel.: 04/59-58-754, 051/458-346
20002057

KUPIM

JALOVO kravo mesne pasme, tel.:
041/608-642 20002040

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko
plus. Oddamo in rejo pitance, bikke
in teličke. Kogler Franz A., d.o.o.,
Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-
081 20001861

OSTALO

PRODAM

DRVA – bukova 14 m³ in hrastova
– 20 m³ ter škotsko telico, staro
17 mesecev, okolica Šk. Loke, tel.:
070/607-860 20002042

SLAMO in barjansko seno v balah, tel.:
041/623-449 20002047

KORUZZNO silažo, 1.200 m, cena
po dogovoru, tel.: 04/25-23-397,
031/607-772 20002071

LETOŠNJE seno v kockah, druga
košnja, tel.: 070/659-629 20002060

SILAŽNO koruzo 0,50 ha, tel.:
041/322-340 20002051

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

GOSTILNA Pr' Kral zaposli picopeka,
kuharja in kuharskega pomočnika
(m/ž). Več informacij na 041/689-669.
Pr' Kral, d.o.o., Verje 9, Međvode
20002070

IŠČEM

IŠČEM DELO – varstvo vašega otroka
na mojem domu. Sem komunikativna,
zanesljiva, z izkušnjami, tel.: 041/532-
826 20001933

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta
na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-
170, 041/733-709; žaluzije, roloji,
rolete, lamelne zavese, plise zavese,
komarniki, markize, www.asteriks.net
20001860

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela,
notranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno,
hitro in poceni. SGP Beni, d.o.o.,
Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
20001866

ADAPTACIJE hiš in stanovanj, urejanje
dvorišč, fasade, ometi, izkopi, dimniki,
... LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.:
041/583-163 20001867

BARVANJE napuščev in fasad do
višine 25 m, z lastnimi dvigali –
možna izposoja, ugodno. Nudimo
tudi vsa slikopleskarska dela. Sandi
Ferland, s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.:
041/682-166 20001908

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo
53a, Kranj izvaja vsa gradbena dela
od temeljev do strehe, adaptacije,
omete, omete fasad, kamnite škarpe,
tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871
20001863

PEČARSTVO, lončene peči, zidani
kamini, kmečke peči, obnova,
popravilo, izdelava, izris. Trgovina
Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska
cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-
636 20001720

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi
tuljavami, vrtnje, zidava in popravila,
nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko
Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob,
tel.: 051/828-419 20001791

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava,
montažni dimniki, dimniške kape.

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Sponzor nagradne križanke, ki je bila objavljena 4. 9. 2020 v Go-
renjskem glasu, je bilo podjetje **AVTOHIŠA VRTAČ, d.o.o.**, iz
Stražišča pri Kranju. Nagrajenci: 1. nagrada: enodnevna upora-
ba avtomobila VW GOLF – **Jože Štamcar**, Domžale; 2. nagra-
da: enodnevna uporaba avtomobila VW T-CROSS – **Peter Po-
gačar**, Zgornje Gorje; 3. nagrada: poklanja Gorenjski glas – **Ka-
tarina Jenko**, Kranj.

Nagrajenci križanke **GORENJSKEGA GLASA** z geslom: VESE-
LJE DO KUHANJA, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu, 1.
septembra 2020, so: **Kati Mali** z Golnika, ki prejme 1. nagrado –
darilno kartico želja v vrednosti 15 EUR, **Milena Hostnik** iz Trži-
ča in **Kristina Arvaj** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado, zgoš-
čenko Tanje Zajc Zupan.

Nagrajencem čestitamo!

Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246 20000866

TESNENJE OKEN IN VRAT,
uvožena tesnila, do 30 % prihranka
pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni
več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije.
Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45,
Kamnik, tel.: 031/720-141 20001858

RAZNO

PRODAM

MEŠANA drva in krompir, tel.:
041/923-994 20002056

SOD – nerjaveč RF za sok, vino –
64, 84 in 124 litrov, ter novo vrtno
škropilnico – 10 l, tel.: 041/858-149
20002062

SODOVE za namakanje sadja – 180 l,
Strahinj, tel.: 040/581-950 20002064

LOTO

Rezultati 75. kroga –
16. septembra 2020
**11, 12, 21, 22, 28, 32, 35
in 18**

Loto PLUS:
8, 13, 16, 17, 24, 28, 30 in 2

Lotko: **5 6 4 7 5 1**

Sklad 76. kroga za
Sedmico: **3.870.000 EUR**
Sklad 76. kroga za PLUS:
970.000 EUR
Sklad 76. kroga za Lotko:
200.000 EUR

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 73. letu starosti zapustila naša
draga mama, stare mama, tašča, babica, prababica, sestra in teta

MARIJA KRIŽAJ

po domače Ribovtova Mici, iz Zgornjih Bitenj

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 21. septembra 2020, ob
14. uri na pokopališču v Zgornjih Bitnjah. Na dan pogreba bo žara
od 9. ure dalje v tamkajšnji mrliški vežici.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Tiho teče našega življenja reka,
tiho teče solza lepega spomina,
umre srce, a ostane bolečina
v srcu dragega in večnega spomina.

V 99. letu starosti nas je zapustila draga mama, babica in
prababica, sestra in teta

JOŽEFA OZEBEK

1922–2020, roj. Habjan od Sv. Lenarta 47, Selca

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, pri-
jateljem, znancem in nekdanjim sodelavkam za izrečeno sožalje,
tole besede, podarjeno cvetje in sveče ter darovane maše. Poseb-
na zahvala župniku Branku Potočniku za lepo opravljen obred in
predstavniku KS Tonetu Berniku za vso pomoč. Zahvaljujemo se
tudi govornici Anici za tople besede slovesa. Hvala vsem, ki ste jo
pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni: Franci, Marica in Anica z družinami
Sv. Lenart, Ojstri Vrh, Smoleva, september 2020

OSMRTNICA

V 87. letu nas je zapustil dragi oče, dedek in pradedek

ANDREJ STRNIŠA

Od dragega pokojnika se bomo poslovili v družinskem krogu v torek, 22. septembra
2020, ob 10. uri na Mestnem pokopališču v Kranju.

Žara pokojnega bo v poslovilni vežici od 9. ure dalje na tamkajšnjem pokopališču.

Pogrešali ga bomo otroci Damjana, Nina in Uroš z družinami

*Nášel si svoj mir
v večnosti tišine,
a v naših srcih pustil si
lepe nam spomine.*

ZAHVALA

V 84. letu nas je zapustil naš dragi

FRANC UŠLAKAR

iz Čadovelj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in vsem, ki ste nam stali ob strani. Hvala za vse tople besede, izrečena sožalja, podarjene sveče in darove za svete maše. Prav posebna zahvala gre dr. Damijani Pogačnik Peternel, patronažnima sestrama Ani in Barbari, župniku za lepo opravljen obred, pevcem, pogrebni službi Navček in Fraportu Slovenija. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

*Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družiti nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so razdalje,
kraj in čas.
(Mila Kačič)*

ZAHVALA

V 87. letu se je
od nas poslovila
mama in stara mama

STANISLAVA KONJAR

iz Reteč

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, bivšim sodelavkam in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci domači

*Rada si imela ljudi okrog sebe,
jih razveseljevala in spoštovala,
sovraštva in zlobe nisi poznala.*

ZAHVALA

*Toda ni besed več tvojih,
ni več stiska tvojih rok,
ostal je le spomin na tebe,
a ob spominu trpek jok.*

V 98. letu je za vedno zaspala naša draga mami, babica in prababica

MILKA RIHTARŠIČ - NADJA

4. 2. 1923-7. 9. 2020

Od nje smo se poslovili v družinskem krogu v četrtek, 10. septembra 2020, na pokopališču v Bitnjah pri Kranju. Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od naše drage mame. Posebej se zahvaljujemo odboru Zveze borcev in Društvu upokojencev Stražišče za vso pozornost in gospe Adi Mozetič za poslovljni govor. Seveda pa lepa hvala za skrb in nego tudi Domu upokojencev v Metliki in Kranju, kjer je preživela zadnja leta. Draga mami, za vedno boš v naših srcih. Hvala ti za vse.

Žalujoci: hčerki Miluška in Dragica ter sin Milan z družinami

*Mirno in spokojno si zaspala,
v večni sen od nas odpotovala,
naj bo srečno tvoje potovanje
in pogosto vračaj se nam v sanje.*

ZAHVALA

V 71. letu se je tiho poslovila naša draga žena, mami, mama, sestra

FRANČIŠKA PISOVEC

iz Zg. Besnice

Ob boleči izgubi naše Fani se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili del njenega življenja, ter vsem, ki ste ji izkazali spoštovanje in ste jo v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

*Bremena usode te niso zlomila,
pod zadnjim bremenom pa si omahnila.
Bolezen iz tebe vso moč je izpila,
za tabo ostalo je mesto spomina.*

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustila

IVANA PERNE

iz Komende, Glavarjeva cesta 21

Ob boleči izgubi naše mame, babi, tašče in sestre se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje. Zahvala vsem sosedom, ki ste nam bili v težkih trenutkih v oporo. Hvala za podarjeno cvetje, sveče, svete maše in darove za Ljubhospic. Zahvala gospodu župniku Zdravku Žagarju za lep pogrebni obred in sveto mašo. Hvala Konjenskem klubu Komenda, pogrebni službi Jerič, pevcem in trobentaču. Zahvaljujemo se vsem, ki ste našo mamo pospremili na njeni zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala. Ohranite jo v lepem spominu.

Vsi njeni

*Ni smrt tisto, kar na loči,
in življenje ni, kar družiti nas.
So vezi močnejše.
Brez pomena zanje so
razdalje, kraj in čas.
(Mila Kačič)*

ZAHVALA

V 89. letu se je od nas poslovila naša draga mama

ROZALIJA ČEFERIN

p. d. Mihcova mama iz Studorja

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste se poslovili od naše drage mame in jo pospremili na njeni zadnji poti. Hvala za vsa izrečena sožalja, podarjene sveče in darovane svete maše. Posebna zahvala CSS Šk. Loka za vso skrb za našo mamo v zadnjih letih bivanja v domu. Hvala tudi g. župniku Simonu Fortuni, sosedom, pogrebni službi Hipnos in pevcem.

Žalujoci: hči Stanka, sinova Jaka in Marko z družinami
Studor, september 2020

*V življenju je tako,
da se snidemo in razidemo.*

ZAHVALA

V 85. letu nas je zapustil dragi mož, oče, brat, dedek, pradedek in tast

CIRIL BIZJAK

iz Radovljice

Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spoštovali in pospremili na njegovi zadnji poti, za vse darove in sveče. Zahvala tudi Društvu upokojencev Loterije Slovenije ter žičnici Vogel - Bohinj.

Žalujoci: žena Ana - Njura, otroci Greta, Ana in Ciril z družinami, vnuki in pravnuki, sestra Marija z družino ter zeta Zvone in Franc Radovljica, Postojna, Posavec, St. Ingbert, 10. septembra 2020

*»Nisi se izgubil kot zven v tihoto,
nisi odšel v nič in pozabo;
po tebi merim stvarjem pomen
in tvojo pesem skušam peti za tabo.«
(Tone Pavček)*

ZAHVALA

V 86. letu se je od nas poslovil dragi mož, oče, brat, stari oče, stric in tast

JANEZ KLEMENČIČ

po domače Erbežnikov Ivan s Trnja

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki ste nam ob teh težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vsem za izrečena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvaljujemo se dr. Tadeji Demšar za dolgoletno skrb. Zahvala gospodu župniku Jožetu Dolencu za pogrebni obred, sosedom nosačem, gospe Tončki Križaj in g. dr. Alojzu Snoju za molitev rožnega venca. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iz srca hvala! Ostale bodo sledi njegovih pridnih rok.

Žalujoci vsi njegovi
Trnje, Tenetiše, Velesovo, Ševlje, 12. septembra 2020

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, očim, dedek in pradedek

ANDREJ ERŽEN

Molov Andrej z Okroglega

Iskrena hvala za podarjeno cvetje, sveče in darovane maše. Hvala za izrečena sožalja in tople besede sorodnikom, prijateljem, sovaščanom Okroglega, sodelavcem ZZZS Kranj in FURS Kranj. Hvala za vso pomoč zdravstvenemu osebju ZD Kranj ter pevcem in gospe župniku za lep obred. Hvala iz srca.

Žalujoci: žena Justina, otroci Andreja, Igor in Danica z družinami
Okroglo, september 2020

Učenci v prenovljeni šoli

V preteklem letu so popolnoma obnovili stavbo lipniške osnovne šole in telovadnico. V torek so pred šolo pripravili slovesnost, s katero so zaznamovali uspešen zaključek projekta, vrednega skoraj dva milijona evrov.

MARJANA AHAČIČ

Lipnica – V torek so v Lipnici s priložnostno slovesnostjo tudi uradno zaznamovali zaključek prenove stavbe tamkajšnje osnovne šole in telovadnice; celovita energetska obnova stavbe je bila sicer zaključena pred začetkom novega šolskega leta. V letu dni opravljena dela obsegajo popolno energetska sanacijo objekta z zamenjavo azbestne strešne kritine, toplotno izolacijo celotnega ovoja stavbe in zamenjavo stavbnega pohištva. V delu objekta s telovadnico je vgrajeno mehansko prezračevanje z rekuperacijo. Svetila so zamenjana z varčnejšo razsvetljavo, vgrajeni so termostatski ventili. V sklopu prenove je bila dograjena tudi kotlovnica z zalogovnikom na lesno biomaso, prenovljena velika telovadnica ter urejena okolica z dostopno cesto in parkiriščem. Vrednost naložbe znaša približno dva milijona evrov, projekt pa je bil sofinanciran z nepovratnimi sredstvi.

»Ponosni smo, da imamo tako lepo šolo, ki nudi našim učencem optimalne pogoje za delo.« je na slovesnosti poudarila ravnateljica OŠ Staneta Žagarja Lipnica Zdenka Varl. Radovljiški župan Ciril Globočnik pa je izrazil zadovoljstvo, da je bil zahteven projekt obnove šole izveden v relativno kratkem času enega šolskega leta. »Gre za zadnje v sklopu velikih prenov in energetskih sanacij javnih objektov v občini, ki smo jih izvajali zadnjih deset let.« je pri tem opozoril župan in dodal, da ga veseli, da občina lahko najmlajšim zagotovi najboljše pogoje za izobraževanje, športne in tudi kulturne aktivnosti. »Prepričan sem, da z obnovljeno

V torek so tudi uradno zaključili uspešno prenovo Osnovne šole Staneta Žagarja Lipnica.

Učenci so se posebno razveselili prenovljene telovadnice, ki je na temeljito posodobitev čakala kar nekaj desetletij. / Foto: Gorazd Kavčič

šolo pridobiva celotna Lipniška dolina,« je še poudaril župan Globočnik.

Njegovo mnenje deli tudi ravnateljica Zdenka Varl. »Verjamem, da bo tudi nova podoba naše šole prepričala lokalno skupnost, da je odločitev za našo osnovno šolo

dobra odločitev in da ima majhna, podeželska šola veliko prednosti pred večjimi, mestnimi. Naše skupine učencev so manjše, zato je več prostora za individualni pristop.«

Prva stavba osnovne šole v Lipnici je bila zgrajena v

letu 1957, telovadnica pa leta 1968. Do danes je bila večkrat prostorsko povečana in obnovljena, o tem, kako se je stavba v zadnjih letih spreminjala in preoblikovala, pa so na šoli pripravili tudi zanimivo fotografsko razstavo.

Kapelica v spomin Davu Karničarju

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezerko – Mineva leto dni, odkar se je v gozdu smrtno ponesrečil Jezerjan Davo Karničar, alpinist in ekstremni smučar, ki je leta 2000 smučal tudi z najvišje gore sveta, z vrha Everesta. V svoji karieri je opravil več kot 1500 alpinističnih vzponov in spustov, smučal je tudi s sedmih najvišjih vrhov celin. Ob gorniškem centru so na pobudo Davovega alpinističnega kolege Jurija

Gorjanca, ki ga je med drugim pred dvajsetimi leti spremljal na Everest, postavili kapelico. V sredo so jo obmaši tudi blagoslovili.

Jezerjani pa so spomin na rojaka obudili tudi s filmskim večerom v Županovem kotu. Na prostem so si ogledali dva še nevidena dokumentarca o Davovih podvigih, v Tatrah na Slovaškem in na grškem Olimpu, je povedal župan Andrej Karničar, sicer mlajši brat slovitega jezerskega gornika.

Pri Gorniškem centru Dava Karničarja so jezerskemu alpinistu in ekstremnemu smučarju postavili kapelico in jo ta teden blagoslovili. / Foto: Andrej Karničar

Na Brdu Dnevi domačih dobrot

Ta konec tedna se na Brdu pri Kranju obeta največja tržnica ekoloških in drugih domačih pridelkov na Gorenjskem.

VILMA STANOVNIK

Brdo pri Kranju – Lokalna prehranska samooskrba je izziv sodobne družbe in številnih urbanih skupnosti. O tem pa tudi o projektih Slovenije kot gastronomske regije in predsedovanju Svetu EU bodo na današnji okrogli mizi govorili v okviru Dnevo domačih dobrot, ki jih ta konec tedna pripravlja Brdo pri Kranju v sodelovanju z Mestno občino Kranj in zavodom Stonoga. Na okrogli mizi bodo sodelovali vodilni predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gorenjskih občin, Kmetijsko gozdarske zbornice, Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij, Zadrugne zveze, Zavoda za šolstvo ter predstavniki lokalnih zadrug in javnih zavodov.

Ker v sklopu projekta odprtih vrat Parka Brdo želijo

približati svojo raznoliko ponudbo širši javnosti, jutri med 14. do 18. uro in v nedeljo od 10. do 16. ure organizirajo največjo tržnico ekoloških in drugih domačih pridelkov na Gorenjskem. Na njej bo sodelovalo več kot dvajset ekoloških in drugih pridelovalcev, možno pa bo kupovati ekološke in druge domače izdelke ter izdelke različnih kulinarčnih znamk. Raznolika ponudba tržnice bo obogatena s hišno paleto izdelkov Okusi Brda, praktičnimi in izkustvenimi delavnicami za otroke na temo samooskrbe ter brdsko kulinarčno ponudbo na Račjem otoku. Poleg kulinarčnega doživetja bodo v parku na voljo vožnja z elegantno kočijo ter vodeni ogled Parka Brdo. Vstop v Park Brdo bo jutri in v nedeljo brezplačen.

vremenska napoved

Danes, jutri in v nedeljo bo večinoma sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

12/22 °C

SOBOTA

7/22 °C

NEDELJA

6/24 °C

